

Megnyílt a harasztkeréki wellnessközpont

Felnőtt- és gyermekmedence, napozóágyak és napernyők állnak a vendégek rendelkezésére

Fotó: Osváth Csaba

Hétfőn délelőtt léphettek be az első vendégek a harasztkeréki wellnessközpontba. Ákosfalva község legújabb beruházását Harasztkeréken adták használatba.

Gligor Róbert László

Vasárnap délután még csak megtekinteni lehetett az új létesítményt, hétfőn délelőtt már a medencébe is beléphetek az első lubickolni vágyók. A látogatókat színvonalas, minden igénynek megfelelően kialakított épület, belső terek és szabadtéri strand fogadja a faluközpontban. A wellnessközpont ötlete mintegy négy éve

fogalmazódott meg, ezt jóváhagyta a helyi tanács is, ezt követően készültek el a tervek, majd az elmúlt közel két év alatt történt meg a kivitelezés. A beruházást az önkormányzat költségvetéséből finanszírozták, és nem kis összeget emésztett fel.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Tudásfelmérő online térben

A Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség idén is megszervezi a már hagyományos próbafelvételit. Azonban a járványügyi helyzetre való tekintettel erre nem a megszokott formában kerül sor.

4.

Mesélj valamit!

A színművészeti főiskolán nemzedékek sorát oktatta a színészmesterségre, majd színpadi rendezésre, színházi lapot (Thália) és kísérleti színházi műhelyt (Thália Laboratórium) alapított és működtetett, éveken át dékánként vezette a tagozatot, új tantárgyak, szakok beindítása fűződik a nevéhez. Mindezeket túl kitérően meséli.

6.

Az állattartók felelőssége kánikulában

A hosszan tartó forró napok a háziállatokat is megviselik, ezért az állattartók részéről fokozott figyelemre van szükség. Nyári kánikulában lakásban, udvaron, de akár árnyékban vagy a csupán pár percre autóból zárt állatnál is végzetes hőséguta alakulhat ki.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Korruptok egymás közt

Mózes Edith

Hétfőn újabb botránynak „örülhettek” a tévénézők. A parlament meghívására Ludovic Orban próbálta tisztára mosni magát és társait, miután a baloldali parlamenti többség bűnrészességgel vádolta meg az egészségügyi felszereléseket és gyógyszereket forgalmazó állami vállalat, az Unifarm körül kirobbant korrupciós botrány ügyében.

Marcel Ciolacu szociáldemokrata (PSD) házelnök szerint Orban és kormánya a liberálisok meggazdagodására használta ki a koronavírus-válságot, versenytárgyalás nélkül juttatva előnyös állami megrendelésekhez a rendkívüli állapot idején a PNL holdudvarához tartozó cégeket.

A PSD szerint a PNL-kormány azért cserélte le az általa kinevezett kórházigazgatókat, hogy zöld utat biztosítson az egészségügyi felszerelések beszerzése körüli korrupciónak, miközben nem hajlandó végrehajtani a törvény által előírt nyugdíjemelést, megkésze-rezni a családi pótlékot. A világjárványt arra használta, hogy „meglopja a románokat”. A kormányt ezért le kell váltani, és bűnrészesnek nevezte azokat, akik nem szavazzák majd meg a PSD által betervezett bizalmatlansági indítványt.

Ludovic Orban természetesen elutasította a vádakat. Szerinte hitelrontó szándékkal hívták ebben az ügyben a parlament elé, azt a látszatot keltve, mintha neki vagy kormányának köze lenne

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

9., csütörtök

A Nap kel
5 óra 40 perckor,
lenyugszik
21 óra 15 perckor.
Az év 191. napja,
hátravan 175 nap.

IDŐJÁRÁS

Napos idő

Hőmérséklet:
max. 25°C
min. 10°C

Isten éltesse!

Ma **LUKRÉCIA**, holnap **AMÁLIA** napja.
AMÁLIA: a germán Amal-
kezdetű nevekből származik, a
névképző egy gót királyi csa-
ládra utal, valamint megtalál-
ható benne a védelem névelem
is.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. július 8.

1 EUR	4,8406
1 USD	4,2942
100 HUF	1,3607
1 g ARANY	248,8638

Várja látogatóit a gerneszezi Teleki-kastély

Fotó: Cristian Man

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Visszafogottabb lesz, de nem marad el a Nyáradmente Fesztivál

Bár a járványhelyzet miatt szűkebb keretek között és visszafogottabban, de idén is megtartják a Nyáradmente Fesztivált, amelynek időpontja július 31.–augusztus 2. Amire mindenképp számítani lehet: lovastábor, hagyományos kézműves- és termékvásár, borudvar, előadások, gyereknapal egybekötött foglalkozások, hinták, tűzoltófelvonulás, Pászka Lehel lovas bemutatója, a Varázspatkó lovarda tanítványainak bemutatója, sportnap, foci, néptánc és ifjúsági udvar.

Génjeimben a hiba – könyvbemutató

Július 16-án 18.30-tól a marosvásárhelyi vár kupolatermében kerül sor Csata Éva pszichológus, a Hifa Románia igazgatója legújabb könyvének a bemutatójára. A Génjeimben a hiba című kiadvány bemutatóján a szerzővel dr. Dégi Csaba pszichológus, dropprevenciós szakember, a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem docense beszélget.

Csipkerózsika szabadtéren

Ma délután 18 órától a Csipkerózsika című, 4 év fölötti nézőknek ajánlott szabadtéri bábelőadással várja a gyerekeket a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház. A helyek száma korlátozott, telefonos foglalás szükséges a 0740-566-454 mobilszámon, 9-13 óra között. Belépés csak maszkkal megengedett, a bejáratnál történő érintésmentes lázmérés és kézfertőtlenítés után. 6 év alatti gyerekeknek a maszk viselése nem kötelező! A csütörtök esti előadást követően az Ariel Színház belső udvarán július 10-én, pénteken és 12-én, vasárnap 10 órától lesz ismét látható a Csipkerózsika, Bonczidai Dezső, Halmágyi Éva és Szabó Dániel előadásában. A jegyek ára egységesen 9 lej, a helyszínen, előadás előtt fél órával válthatók ki.

Nyáresti orgonahangversenyek

Július 10-én, pénteken 18 órakor megkezdődik a Nyáresti orgonahangversenyek című, immár hagyományossá vált koncertsorozat. Molnár Tünde a Hargita megyei Gagay unitárius templomában Johannes Baumgartner orgonáján játszik. Műsoron: Bach-, Diruta-, Scheidt-, J. Sweelinck-, Telemann-, J. Bernhard-művek. Július 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a székszergeeni református templomban hallgatható Molnár Tünde orgonajátéka. A művésznő Kerékgyártó István orgonáján Bach-, J. Sweelinck-, Telemann-, Croner-, Liszt-műveket szólaltat meg. Aznap 18 órakor a nyáradandrásfalvi református templomban Nagy Mihály orgonáján Bach-, J. Sweelinck-, Telemann-, L. Cl. D'Aquin-, Croner-, Liszt-műveket játszik.

Élelmet próbált lopni

A rücsi rendőrség kedden elfogott egy férfit. Rablással gyanúsítják. A 66 éves uzdiszentpéteri férfiről azt feltételezik, hogy a szóban forgó településen betört egy magánházba, és megpróbált élelmet lopni a fagyasztóládából. A tulajdonos tetten érte, a gyanúsított pedig erőszakossá vált, majd menekülni próbált. A rendőrség 24 óra előzetes letartóztatásba helyezte, az ügyet a marosvásárhelyi ügyészség vizsgálja.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Július elejétől naponta 10 és 18 óra között látogatható a gerneszezi Teleki-kastély. A kastély május végéig a koronavírus-járvány miatt zárva volt, utána pedig csak hétfévégén fogadtak látogatókat.

A Marosvásárhelytől 17 kilométerre lévő gerneszezi Teleki-kastély az erdélyi kastélyépítészet egyik legfontosabb alkotása, 1772–1803 között épült, visszafogott, egyszerűbb barokk stílusban. A gerneszezi birtok a 17. századtól a Teleki család tulajdonában volt, majd 1949-ben a kastélyt államosították, és évtizedekig tbc-preventorium működött benne. 2011-ben a kastély visszakérült a Teleki család tulajdonába, azóta újra látogatható, és kulturális rendezvényeknek ad otthont. A kastély termeiben a kastély-

parkban évente megszervezett nemzetközi művésztelep alkotásaiból és Marx József (1914–1992) marosvásárhelyi fotóművész gyűjteményéből látható válogatás.

A kastélyt több mint hathektáros park veszi körül, számos öreg fa – mocsári ciprus, szivarfa, vadgesztenye, szomorúfűz – és egy 250 éves páfrányfenyő (Ginkgo biloba) is díszíti a parkot.

A gerneszezi Teleki-kastély előzetes egyeztetés után látogatható.

A 10 órától kezdődő és 17 óráig minden órában induló vezetett látogatásokra a következő telefonszámokon kérhetnek időpontot: 0754-383-485 (román és angol nyelven), 0723-037-922 (magyar, román és német nyelven).

Teleki Kastély Egyesület, Gerneszeg

Mérlegen az őszi választások Kelemen Hunorral – az Erdély TV műsorán

Hetek óta ismét növekszik a koronavírusos betegek száma, ennek ellenére egyre biztosabb, hogy idén két választás is lesz. A parlament által elfogadott törvény értelmében szeptember 27-én önkormányzati választásokra kerülhet sor, és a tervek szerint majd decemberben valamikor a parlamenti választásokra is. Hogy mit tesznek a vá-

lasztópolgárok védelme érdekében, egyáltalán milyen részvételre lehet számítani a járvány alatti választáson, és hol tart az RMDSZ a jelöltállítás folyamatban, kiderül csütörtök este 8 órától. A **Mérlegen** asztalánál Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke. Kövessék a műsort élőben az Erdély TV képernyőjén és Facebook-oldalán!

Vizesések felé

Nagy Székely Ildikó

Mintha minden eddiginél szeszélyesebb, kiszámíthatatlanabb lenne az idei nyár. Akár egy impresszionista festmény hosszú ruhás kisasszonya: bánatában, örömeiben is végleteket sűrölő, törékenységekben is mindent átfogó, beborító. Emberéleteket követelő árvizek és – kis túlzással – sivataginak érezhető szárazság különös mozaikjává rajzolódnak a napok, de az sem ritka, hogy a két minta egymásra tevődik. Tegnap például az ország déli részén 35 fok fölé ugrott, északnyugaton 11 fok alá esett a hőmérséklet. Persze, szélsőséges időjárásról, hideg- és melegrekordról tavalyi, tavalyelőtti és jóval korábbi lenyomatokat is találni a világhálón, most mintha mégis nehezebben lenne elviselhető minden extrémítás. Hőség-tűrő képességünk csökkenését foghatjuk – jogosan – a zárt terekben kötelező védőmaszkviselésre, de talán ennél többről van szó.

Az elmúlt hónapok – részben most is érvényes – tiltásai után mintha kicsit olyanokká váltunk volna – én legalábbis így látom önmagam –, mint az impresszionista festők ecsetére kívánczó, könnyen sebezhető, légies alakok. Március közepétől volt időnk hozzászokni, hogy leghét-köznapibb történéseink fölött sincs a kezünkben az irányí-

tás, közeli és távolabbi terveink egyetlen rendelkezéssel „átfeshető”, és ennek a tapasztalásnak az ereje a kisebb-nagyobb „lázítások” idején sem gyengül. Egy családi nyaralásra készülő ismerősöm a minap mesélte, hogy idén is a megszokott magyarországi fűrdőtelepre mennek, de fél, hogy ottlétükre újra bevezetik a Romániából érkezőkre vonatkozó karantént. Egy másik ismerős ebben az évben teljesen lemond a többnapos kirándulásokról, mert úgy gondolja, a szálláshelyek egészségi szempontból nem biztonságosak. A kívülről érkező felkiáltójelek tehát nagy-részt célba értek, sikeresen beépültek gondolatvilágunkba.

Némileg gyermekkorom nagyvakációira, a nyolcvanas évek június-júliusára, augusztusára emlékeztem ez a helyzet. Akkoriban kimondottan a külföldi utak estek korlátozás alá, óvodásként és kisiskolásként nem is álmodoztam határon túli élményekről. A nagyrészt otthoni környezetben töltött nyarak mégsem hagytak bennem hiányérzetet, mi több, az egyhetes belföldi kiruccanásokról is legtöbbször hazavágytam. Azt hiszem, ennek az érzésnek a nosztalgiaja írta velem ezeket a sorokat. A vágy, hogy különleges külső díszletek nélkül, járt és járatlan belső utakon találjam meg a pihenés és feltöltődés forrását, a vizesést, aminek hűsítő ereje „szelfik” nélkül is velem marad. Magamnak, magunknak erre a nyárra ennél többet nem is kérhetek.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Elfogadta a képviselőház az önkormányzati választások szeptember 27-i megszervezéséről szóló törvénytervezetet

Döntő házként megszavazta szerdán a képviselőház az önkormányzati választások szeptember 27-i megszervezéséről szóló RMDSZ-es törvényjavaslatot. A tervezetet 253 támogató és 2 ellenszavazattal, 36 tartózkodás mellett fogadta el az alsóház.

A kormány hasonló tartalmú tervezetét elutasították a képviselők.

Gabriel Andronache liberális képviselő felszólalásában azt mondta, a parlament „büszkeségből” utasította el a kormány törvényjavaslatát.

Erre reagálva Florin Iordache szociáldemokrata párti képviselő rámutatott, az RMDSZ tervezete teljesebb, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy több előírást is átvett a kormány tervezetéből.

A szenátorokhoz hasonlóan a képviselők is elutasították a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) azon javaslatát,

hogy a járványhelyzetre való tekintettel, a szavazókörök túlszűföldésének elkerülése érdekében legyen kétnapos az önkormányzati választás, azaz 26-án, szombaton is lehessen szavazni.

Az elfogadott tervezet értelmében szeptember 27-én, vasárnap tartják az önkormányzati választásokat Romániában.

A jogszabályjavaslat – a többi között – rendelkezik a választási bizottságok összetételéről, a szavazóbiztosok és a szavazóköri elnökök napidíjáról, és azt is előírja, hogy a választási bizottságok tagjai, a kisegítő műszaki személyzet, a küldöttek, a számítógép-kezelők és a választópolgárok is ingyenes védőfelszereléseket kaphatnak. Az egészségügyi védőeszközöket az egészségügyi minisztériumnak kell biztosítani, és a szaktárca felel a helyiségek fertőtlenítéséért is. A képviselőház döntő házként szavazott a tervezetről. (Agerpres)

Koronavírus

Romániában rekordot döntött a napi esetek száma

Romániában meghaladta szerdán a 30 ezret az azonosított koronavírus-fertőzések száma, az utóbbi 24 óra alatt diagnosztizált esetszám pedig rekordot döntött.

A stratégiai kommunikációs törzs szerdai jelentése szerint 555 újabb koronavírus-fertőzést vettek nyilvántartásba az utóbbi napon. Romániában eddig egyszer, a járvány áprilisi első tetőzése idején, április 11-én haladta meg az 500-at a napi esetszám, akkor 523 fertőzést diagnosztizáltak.

Az ismert aktív esetek száma is újból megközelítette az áprilisi csúcst. Szerdán 7559 fertőzöttről tudtak Romániában. Ennél több fertőzött csak az április 29-i tetőzések és az azt megelőző két napon szerepelt a járványügyi hatóságok nyilvántartásában.

Az utóbbi 24 órában 18 Covid-19-ben szenvedő beteg vesztette életét Romániában. Ez elmarad az utóbbi hét átlagától, de kedden 31 haláleset volt, ami szintén a járvány első romániai tetőzésének időszakát idézi.

Romániában a betegség megjelenése óta 30 175 koronavírus-fertőzöttet azonosítottak, közülük 1817-en életüket vesz-

tették, 20 799-en meggyógyultak, 237 embert pedig intenzív osztályon ápolnak.

A hatóságok a távolságtartási és beltéri maszkviselési szabályok betartására szólították fel a lakosságot a fertőzés terjedésének megfékezése érdekében, ugyanakkor elítélték azokat, akik a fertőzésveszély tagadásával, a hatósági óvintézkedések elleni lázítással veszélyeztetik az emberek egészségét.

A stratégiai kommunikációs törzs az egészségügyi válság átpolitizálását is elítélte, a baloldali ellenzékre utalva, amely azzal vádolja a jobbközép kormányt, hogy a veszélyhelyzet fenntartása érdekében manipulálja a fertőzési adatokat.

A hatóságok bírsággal próbálják fegyelmezni a szabálysértőket: szerdán – a rendkívüli állapot május 15-i feloldása óta rekordnak számító – 912 bírságot szabtak ki, többnyire azokra, akik nem viseltek maszkot a közszállítási járműveken vagy más nyilvános zárt térben. Karanténra vagy kórházi elköltetésre azonban jelenleg senkit sem lehet kényszeríteni Romániában, mert egy alkotmánybírósi döntés miatt pénteken hatályon kívül helyezték az erről szóló miniszteri rendeleteket, a joghézagot felszámoló törvényt pedig még nem szavazta meg a parlament. (MTI)

Irodalmi kapcsolódások

Ma reggel áramszünet volt. Mikor a kávékészítés nemes és egyedül műveleteihez fogtam volna, a kávéfőző válasza sem méltatott. Ellenőriztem a csatlakozást – tökéletesen simult a csatlakozó a fali áramforráshoz. Akár két szerelmes egymáshoz hosszas karanténtiltás után. (Mostanában ilyen hasonlatokra fakad az ember.) Még Tamási Áron mondását is így alakította át az élet: azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon maradjunk benne. Legalább két hétig. Ezalatt – mint már a járványügyi vesztegár alatt volt alkalmam közölni – rengeteg lehetőség, kis ajtó és szellemablak nyílt az intellektuális fel- és túltöltődésre. Ilyen vadászat-vízsgáldás-gyűjtögetés során bukkantam az alábbi kis és tanulságos történetre a Keleti Újságban.

Bevezetőben még annyit, hogy a rendszerváltást követő első években még folyt némi vita arról az irodalmárok, kritikusok és irodalomelmészek között, hogy van-e önálló (saját lábán állógáló) erdélyi magyar irodalom? A legtöbben akként vélekedtek anti-trianoni meggyőződésből, „jaj már nehogy kimaradjunk az egységes magyar irodalomból!” feljajdulással, hogy – nincs. Van provincia, van dilettancia, van regionális helyi érdekű, ún. „berecki gyors”, és van a Nagy Magyar Irodalom. Így is lehet. Vagy úgy, ahogyan az elmondandóinkban:

1930-ban Berde Máriát, az akkoriban Marosvásárhelyen élő írónőt (a Felsőkereskedelmi Iskola tanárát és a Kemény Zsigmond Társaság mindenesét) meghívta a szegedi Dugonics Irodalmi Társaság egy felolvasóestire. Az írónő itt kerített alkalmat arra, hogy válaszoljon Szabó Dezső ajakbiggyesztő kiszólására, miszerint az erdélyi irodalom nívótlan, és valamikor szégyen lesz az erdélyi írók táborába tartozni. (Hogy a sértettség beszélt-e belőle – nem kapott meghívást a helikoni összejövetelekre, vagy valami felfuvalkodott nagyképűség, ami nem állott távol sohasem az írótól, készítette bölcselkedésre? – nem tudom.)

Az íróasszony elmesélte, hogy mintegy negyedszázaddal azelőtt református lelkész édesapja egy szegény halálos betegnek úrvacsorát adott, ám kenyér helyett (mivel nem volt a házban), puliszkával. Berde szerint „az erdélyi irodalom,

ha gyöngye is, mégiscsak eledelül szolgál az erdélyi közvéleménynek”. A frappáns választ – a történetet magát – Sényi László, a Társaság főtitkára, a Székely Napló hasábjain közzé is tette. Akkoriban még az impériumváltás haszonélvezői is árgus szemekkel figyelték a magyar sajtót (ma már aligha), és az ügyesség ezért mindkettejüket nemzetgyalázás vádjával perbe fogta. Az igazságszolgáltatás szolgálja a pert a legkomolyabban gondolták, cél: minden szellemi megnyilvánulást, ellenállást, önállósulást el kell nyomni. Terhes örökség a kisebbség és annak értelmisége.

A tárgyaláson az ügyész úgy értelmezte a kijelentést, hogy „Erdélyben a magyar kisebbségnek még kenyérre sem telik”. (Nota bene: a Berde Mária által elmesélt eset kb. 1905-ben történhetett, tehát még az átkos osztrák-magyar világban!) Dr.

Ghila Gyula védőügyvéd szerint ebbe a kijelentésbe csak a legnagyobb rosszindulattal lehet nemzetgyalázást belemagyarázni. (A védőügyvédet 1934-ben vasgárdisták iránt táplált szimpátiái miatt egy időre holtvágányra futtatták a liberálisok. De az már egy másik történet, mondaná Seherezádé az Ezeregyéjszakán kívül.)

A bíróság rövid tanácskozás után felmentette a vádlottakat, de az ügyész Sényi László esetében fellebbezett, sajtóvétséggel – magyarországi lapokból történt engedély nélküli cikkátvitel – vádolva az idősebb előkelő, nagy műveltségű, volt császári és királyi tanácsos urat.

Az ügy nem múlt el nyomtalan, hullámokat vetett, tekintve, hogy egy állami szakközépiskola tanáráról volt szó, Berde Mária esetét a közoktatási minisztérium Bukarestben székelő tanügyi fegyelmi bizottsága is meghányta-vetette, mérlegelte a dolgokat. Bukarestből az ügy végül is jelentéktelen vidéki rendellenességnek tűnt, néhány héttel később felmentette és hozzájárulását adta, hogy Berde tanárnő a továbbiakban is a Felsőkereskedelmi Iskola tanára maradjon.

Ui. Arra a bizonyos puliszkával történő úrvacsoraosztásra többen is hivatkoznak Berde Mária kapcsán. Hirtelenjében Kuti Márta és Gaál György írásai jutnak eszembe.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ország – világ

Ausztria szigorít

Utazási figyelmeztetést adott ki Ausztria Romániára, Bulgáriára és a Moldovai Köztársaságra – közölte szerdán a bécsi kormány, azzal indokolva a döntést, hogy ezekben az országokban romlott a járványhelyzet. A rendelkezések szerint mindenkinek, aki ebből a három országból érkezik Ausztriába, 14 napra karanténba kell vonulnia, vagy teszteredménnyel kell bizonyítania, hogy nem fertőzött – közölte szerdai sajtótájékoztatóján Sebastian Kurz kancellár és Alexander Schallenberg külügyminiszter. Emellett szigorítják az ellenőrzéseket a Magyarországgal és Szlovéniával közös határszakaszon – tették hozzá. (Agerpres)

Nem fontolgatják a szükségállapot újbóli bevezetését

Nelu Tătaru egészségügyi miniszter úgy nyilatkozott szerdán az őszi helyhatósági választásokról, hogy előbb szeretne meggyőződni arról, hogy nem nő a koronavírusos esetek száma, és van egy erre a helyzetre kidolgozott, specifikus törvény. Azt is hozzátette ugyanakkor, hogy jelenleg nem fontolgatja a szükségállapot újbóli bevezetését. Kifejtette: a szükségállapotot akkor vezetnek be újra, ha egyik napról a másikra exponenciálisan megugranak az esetszámok, ami túl nagy terhet ró a sürgősségi osztályokra. Azt is elmondta, kedden például 11.800 elvégzett tesztből 397 volt pozitív, míg egy nappal korábban 4800 tesztből 250. Ez azt jelenti, hogy az elvégzett tesztek 5-6 százaléka pozitív a napi értékelések alapján. Hozzátette: azokban a megyékben nőtt az esetszám, ahol a lakosság mozgása intenzívebb volt. (Agerpres)

Hamis bombariadó

Bombariadó miatt kiürítették szerdán a bukaresti törvényszék épületét. A fővárosi rendőrség tájékoztatása szerint egy férfi jelentette a 112-es egységes segélyhívó számon, hogy robbanószerkezetet helyeztek el a bukaresti törvényszék épületében. Az épületet kiürítették, a környékről elterelték a forgalmat, a helyszínt pirotechnikusok vizsgálták át. A tűzszerészek nem találtak robbanószerkezetet, a bombariadó hamisnak bizonyult. (Agerpres)

Hatszázalékos gazdasági visszaeséssel számolnak

Fenntartotta az Európai Bizottság (EB) a májusi előrejelzésében megfogalmazottakat, és erre az évre továbbra is 6 százalékos gazdasági visszaeséssel számol Romániában – derül ki a kedden közzétett nyári prognózisból. A dokumentum szerint 2021-re a román gazdaság 4 százalékos növekedésére számít az EB a májusi előrejelzésben megjelölt 4,2 százalékhöz képest. A jelentés ugyanakkor megjegyzi, hogy a koronavírus-járvány esetleges második hulláma Romániában vagy a fő kereskedelmi partnereinek számító országok valamelyikében tovább késleltetheti a gazdasági fellendülést. Bár az építőipari ágazat tevékenysége optimizmusra adhat okot, a bizonytalanság és a kiszámíthatatlanság minden bizonnyal rányomja bélyegét a beruházásokkal kapcsolatos döntésekre, a még gyenge külpiazi kereslet pedig az exportszektorra – áll a dokumentumban. Idén éves átlagban 2,5%-os, jövőre 2,8 százalékos inflációval számol az EB Romániában. Az EU gazdasága a várakozások szerint 2020-ban 8,3%-kal zsugorodik, 2021-ben pedig 5,8%-kal bővül. (Agerpres)

Korruptok egymás közt

(Folytatás az 1. oldalról)

a korrupcióellenes ügyészség (DNA) által vizsgált ügyhöz. A miniszterelnök szerint a „tolvaj kiált tolvajt” esetéről van szó. Kifejtette: az elmúlt években az akkor kormányon lévő PSD volt az, amely szerinte frontális támadást intézett az igazságszolgáltatás intézményei ellen, ezzel szemben a PNL mindvégig azért harcolt, hogy a bírák és ügyészek felelősségre vonhassák a korrupt politikusokat.

Victor Ponta, a Pro Románia elnöke ennél is tovább ment. Az Unifarmmal kapcsolatos korrupciós vádak mellett kijelentette, hogy az Orban-vírus gyilkosabb a koronavírusnál. Megölte az összes román céget, emberek ezrei kerültek miatta utcára, hatalmas büntetéseket rótt ki törvénytelenül, egyszóval megölte az emberek jövőjét.

És így folyt az oda-vissza pofozás. Mindkét tábor egyaránt tolvajnak, korruptnak nevezte egymást, politikai-alvilági és maffióza összefonódásokat vágtak egymás fejéhez, a szocdemek meg azzal vádolták a liberális kormányt, hogy az embereket bezárta a házaikba, hogy közben kirabolhassa az országot.

A témáról folytatott parlamenti vitának nincsenek jogi következményei. Talán a közelgő önkormányzati, illetve parlamenti választások során lehetnének. Bár igazat kell adnunk annak, aki azt mondta a minap: mindegy, kire szavaz az ember, egyik rablóbanda megy, a másik jön.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Speciális magyar tannyelvű oktatási intézmény látássérült gyermekeknek

2014-ben alakult az Erdélyi Magyar Látássérültekért Egyesület, amely 2018 óta intenzíven dolgozik egy speciális, magyar tannyelvű oktatási központ felépítéséért Székelyudvarhely központjában látássérült gyermekek és fiatalok számára. Jelenleg hét speciális iskola működik országsszerte vak gyermekeknek, ezekben az oktatás román nyelven folyik, holott a vakok és gyengén látók oktatásának figyelemre méltó hagyománya van Erdélyben, és az anyanyelven való tanulásuk jogát az alkotmány és a vonatkozó törvények is szavatolják.

Az iskola alapításával kapcsolatban a látássérültek erdélyi oktatásának történetéről és az új iskola alapításáról Várdy Zsolt építész részletes tanulmányt készített.

Ebben olvashatjuk, hogy a vak gyermekek számára Erdélyben az első iskolát 1900 őszén nyitották meg a Kolozsvár szabad királyi város tanácsának, a város polgárainak és az akkori magyar parlament hathatós támogatásának eredményeként. A kolozsvári Honvéd utcában megnyílt Vakok Országos Intézetében 1900. október 10-én tíz vak növendék kezdte meg az iskolát. Az öt évig tartó képzés során az ismert tantárgyak (számítás, nyelvtan, földrajz, történelem, természetrajz, torna, rajz, ének) mellett érzékeltető oktatás, kézügyesítő gyakorlatok, írás-olvasás latin betűvel, írás-olvasás Braille-jegyekkel szerepelt az órarendben. Az ipari, azaz mesterségre oktatás keretében a kefeképzést, nádszékfonást, kossár-, szalma- és gyékényfonást tanították. Az 1914-es jelentésben már 47 vármegyéből származó 135 növendék neve jelenik meg, akik

közül 22-en árvák voltak. A mindenkori oktatási minisztérium fenntartósága alá tartozó intézet pedagógusait a vakok budapesti országos nevelő- és tanítóképző intézetében képezték fel a speciális feladatra.

A diáklétszám gyors növekedése szükségessé tette az épület bővítését, újabb épület emelését. Ehhez sikerült a Honvéd utcai 23–25. számú telket megvásárolni, ahova 1914-ben megkezdtek egy új kétemeletes épület felhúzását, amelyet feltehetően Hajós Alfréd tervezett. Reményeiket, hogy az 1915/16-os iskolai évet már az új épületben kezdhetik, elsöpörte a világháború. A félbemaradt épületet 1925-re fejezték be, és az impériumváltás nyomán abban indították be a vakok román nyelvű oktatását. Az 1940-es visszacsatolást követően négy évig a Vakok Állami Intézete nevet viselte, majd 1945-ben visszakapta 1940 előtti nevét. 1990 óta újra Liceul pentru Deficienți de Vedere (Látássérültek Liceuma) az elnevezése.

A tanulmány készítésekor 13 magyar anyanyelvű gyerek tanult a kolozsvári vakok iskolájában, ahol anyanyelvükkel a fakultatív magyar nyelvű foglalkozásokon találkozhatnak az intézetbe bejáró magyar szakos tanár, gyógypedagógus lányok, teológiai hallgatók segítségével.

Jelenleg a Romániai Magyar Nemlátók Egyesületének tudomása szerint a hazai látássérültek nemzetiségéről, etnikai hovatartozásáról nincsen hivatalos statisztikai adat. Ezért becsléssel lehet megállapítani a magyar nemzetiségű látássérült gyermekek számát, ami közel 200 lehet. Maros, Hargita és Kovászna megye magyar lakosságát véve alapul, körülbelül 96 kiskorú látássérültenél lehet számolni.

Illusztráció

„A fogyatékos és/vagy a sajátos nevelési igényű gyermekeknek és fiataloknak joguk van az anyanyelvi tanulásához és oktatáshoz” – erősíti meg a korábbi törvényes előírásokat a 2007-es 51. számú sürgősségi kormányrendelet 4. cikkelye. Az erdélyi magyar látássérült gyerekek helyzetét elemezve az érintett szülőkkel, székelyföldi és magyarországi gyógypedagógusokkal való beszélgetések alapján az Erdélyi Magyar Látássérültekért Egyesület szükségesnek látja az önálló, szegregált, bentlakásos magyar tannyelvű oktatási intézmény létrehozását.

A fokozatos integráció híveiként az elemi oktatást szegregáltan, az általánost félintegráltan, ahol a látássérült gyerekek a szünetekben és iskolán kívüli tevékenységek alkalmával találkozhatnak látó társaikkal, míg a gimnáziumi oktatást kizárólag teljesen integráltan kívánják megvalósítani. Ugyanakkor szeretnének szakmát is tanítani azon gyerekek számára, akik nem tudnak, nem akarnak középiskolát végezni. Fontosnak tartják megemlíteni azt a tényt, hogy alternatív megoldást szeretnének nyújtani azoknak a szülőknek, akik jelenleg az integrált oktatást magyar nyelven, vagy a szegregált oktatást román nyelven választották, és választási lehetőséget nyújtani azon szülőknek, akik a kiskorú látássérült gyerekeik részére keresik a számukra legmegfelelőbb oktatási intézményt és formát, követve ezzel a nemzetközi viszonylatban is jól bevált módszereket.

„Tudatában vagyunk, hogy nagy és nemes célkitűzésünk, tervünk van, olyan témához sikerült nyúlunk, mellyel az utóbbi évtizedekben senki nem foglalkozott, és melynek elérésében összefogásra és tetemes összegre rúgó anyagi finanszírozásra lesz szükség. Az is eléggé nyilvánvaló, hogy a román állam segítségével nem nagyon számíthatunk, erre az elmúlt majd' egy évszázad, mely idő leforgása alatt a magyar ajkú látássérültek anyanyelvi okta-

tása terén az állami szféra felől semmilyen lépés nem történt. Példát véve és felbuzdulva az első erdélyi, a Vakok Kolozsvári Államilag Segélyezett Intézetének történetéből, mely kezdeményezés szintén a civil szféra irányából indult, és annak hathatós segítségével valósult meg, elérkeztünk látjuk az időt, hogy felkaroljuk kis sorstársaink ügyét, dolgozzunk legjobb tudásunk szerint azon, hogy létrejöjjön, felépüljön és beinduljon a látássérültek speciális, magyar tannyelvű, bentlakásos oktatási intézménye Székelyudvarhelyen. E települést ideálisnak tartjuk, mert Székelyudvarhelyt iskolavárosnak is nevezik nagy múltú és erős oktatási intézményei miatt, mely intézmények és annak tanárai biztosíthatják az iskola általános pedagógusait.

Az általunk elképzelt és elvárt oktatási központ beruházásának hozzávetőleges ára 5 millió euró. Ennek az összegnek egy része rendelkezésünkre áll, mely összeget kizárólag erre a célra lehet fordítani...

Nem egy iskolát, hanem az egyetlen olyan iskolát akarjuk felépíteni, amely képes lesz kiszolgálni az Erdély-szerte élő, magyar anyanyelvű látássérült gyerekek és fiatal felnőttek tanulási igényeit. Szeretnénk Maros megyében is minél több érintett családdal fölvenni a kapcsolatot, ahogy ezt megtettük Hargita és nagyrészt Kovászna megyében. Tudnunk kell a szülők véleményét, fel kell mérnünk, hogy mekkora igény van erre a szolgáltatásra. Nagyon-nagyon fontos lenne, ha rendelkeznék a Maros megyei látássérültségben érintett családok valamilyen elérhetőségével, a kapcsolatfelvételt mi intézzük. Nem jelent nagy problémát, ha az adatok nem teljesen, gondolom, hogy a hír a munkánkról el fog terjedni. És feltételezzük, hogy az érintett családok közvetlenül vagy közvetetten tartják egymással a kapcsolatot, és »hólabdaszerűen« eljutunk majd mindenkihez, aki erre igényt tart” – olvasható Máté Zsolt menedzser-asszisztens felhívásában.

Elérhetőségek:

tel.: 0040-755-703-308, e-mail: mate.zsolt@erdelyivakiskola.org,
weboldal: <https://erdelyivakiskola.org/hu/>,
facebook: Erdélyi Magyar Látássérültekért Egyesület,
cím: Odorheiu Secuiesc, str. Tomcsa Sándor 9/31, CUI 32954132.

Az asztma és a jobb agyfélteke

Atópiás betegségek (1.)

Az ún. atópiás¹ betegségek és ezen belül az asztma szoros kapcsolatot mutat a jobb agyfélteke túlműködésével, aminek gyakori, de nem biztos jele a bal-, ill. a kétkézesség. A jobb féltekei dominancia bizonyos lelki sajátosságokkal is jár, nem véletlen tehát, hogy az atópia körébe tartozó betegségekkel gyakran jár együtt félénkség, szorongásosság, depresszív hajlam.

Szendi Gábor

A figyelem a balkezességre irányult

A balkezességnek ősidők óta baljós jelentéseket tulajdonítottak, s nem is olyan rég még szokás volt a balkezes gyermekeket a jobb kéz használatára átszoktatni. Azaz, a balkezességet kezdetben csupán a „rendellenes” eszközhasználattal kapcsolták össze. Aztán kezdtek felfigyelni arra, hogy az átszoktatott gyerekek közt több a tanulási zavaros, dadogó, diszlexiás. Ma már tudjuk, hogy ennek semmi köze nincs az átszoktatáshoz, ez a balkezességgel jár. Hogy a balkezesség

immunológiai zavarokkal is járhat, arra két neurológus, Norman Geschwind és Peter Behan figyelt fel. 1982-ben megjelent két vizsgálatukban kimutatták, hogy a balkezesek közt 2,5-ször gyakoribbak az autoimmun betegségek, és 12-szer gyakoribbak a különféle fejlődési zavarok, mint tanulási zavar, dadogás, diszlexia (Geschwind és Behan, 1982). Hamarosan azt is igazolták, hogy a balkezesek közt kiugróan gyakoriak az atópiás betegségek, azaz a magas IgE-szinttel² jellemezhető allergiás betegségek, mint ekcéma, szénanátha, asztma, ételallergia stb. (Geschwind és Behan, 1984). Az orvostudományban a felfedezések időpontjának mindig nagy jelentősége van: az atópiás betegség és a balkezesség kapcsolatát korábban nehéz is lett volna felismerni, mivel az atópiagyakoriság a 20. század közepe tájától kezdett szembetűnően megnövekedni.

Norvégiában például 1948-ban a gyermekek körében 0,4%, 2005-ben 20% volt az asztma gyakorisága, azaz az asztmás

megbetegedések aránya ötvenszerezésére nőtt (Gibson és mtsi., 2013). Geschwind, Behan és Albert Galaburda együtt alkották meg a GBG-modell néven híressé vált teóriájukat, miszerint a tesztoszteron – mennyiségétől függő mértékben – lassítja a magzati életben a bal félteke növekedését (Geschwind és Galaburda, 1987). Mivel a bal féltekeben található a beszédért, a számolásért, az olvasásért, a fókuszált figyelemért felelős agyterületek, ez rögtön megmagyarázta, miért a fiúknál gyakoribbak az e funkciókat érintő lemaradások, ill. zavarok. Ha a tesztoszteronhatás túl erős, akkor a bal félteke lemaradása oly mértékű, hogy kialakul a jobb féltekei dominancia, aminek gyakori következménye a balkezesség vagy kétkézesség. A jobb vagy bal féltekei dominancián azt értjük, hogy valamely agyfélteke folyamatosan aktívabban működik, mint a másik. Az emberek többségében a bal félteke aktívabb. A kutatók az immunológiai problémákat azzal magyarázták, hogy a tesztoszteron lassítja a csecsemőmirigy fejlődését

is, amely a saját szövetek felismerésében fontos szerepet játszik. Bár az ún. sejtes immunitás nincs kapcsolatban az atópiával, az intenzív kutatások mégis megerősítették a jobb agyféltekei dominancia és az atópiás betegségek kapcsolatát, azaz az összefüggést valami más magyarázza. Fontos szem előtt tartani, hogy a jobb félteke-dominancia nem feltétlen jár mindig balkezességgel, továbbá az atópiás hajlam, amit a magas IgE-szint jelez, nem feltétlen manifesztálódik atópiás betegségekben. Így sok balkezes nem atópiás beteg, a jobbkezes atópiás betegek egy része viszont jobb félteke-domináns.

Atópia és személyiség

A kutatások során személyiségjellemzők, ill. bizonyos pszichés állapotok és az atópiás betegségek közt is kapcsolatot figyeltek meg. A félénk, gátolt, visszahúzódozó vagy erősen introvertált gyerekek körében sokkal gyakoribb a szénanátha, az asztma, mint a felszabadult, extrovertált gyerekek közt (Bell és mtsi., 1990; Kagan és mtsi., 1991). Más vizsgálatok a depresszió és az atópiás betegségek közt találtak szoros kapcsolatot (Bell és mtsi., 1991). Vizsgálatokban asztmásokat (Fernandes és mtsi., 2005)

(Folytatás a 7. oldalon)

Balkezesen

Illusztráció

¹ Atópiás = veleszületett hajlamon alapuló

² Immunglobulin E- fehérvérsejt – a szervezet termeli a veszélyesnek felismert allergének ellen

Mesélj valamit!

Misztikum és valóság színpadon és színpalak mögött

Gondolkozom, hogy minek nevezhetem, hisz alapmestersége magyar irodalom szakos tanár, erre épült rá a rendező szak, és ismertté az erdélyi, bukaresti és magyarországi körökben színpadi rendezéseivel, kapcsolati tőkéjével vált. A színművészeti főiskolán nemzedékek sorát oktatta a színész-mesterségre, majd színpadi rendezésre, színházi lapot (Thália) és kísérleti színházi műhelyt (Thália Laboratórium) alapított és működtetett, éveken át dékánként vezette a tagozatot, új tantárgyak, szakok beindítása fűződik a nevéhez. Mindezen túl kitűnő mesélő, aki ismeri, és szívesen megosztja a hajdani és a közelmúltbeli Marosvásárhely ízes, színes történeteit, 11 könyvnek a szerzője vagy társszerzője. Legutóbbi regényeiben úgy szövi a cselekményt, hogy fantáziája szinte határtalan. Ha a kedves olvasó a bevezetőből kitalálta, hogy kiről fog szólni az alábbi interjú, sajnos nem kap érte sem Tiltott csíki sört, sem Lanka-felvágot. Csupán egy ízig-vérig marosvásárhelyi lokálpatrióta pályaképeinek szilánkjából annyit, amennyi egy bő újságdobba bele kellene férjen.

Bodolai Gyöngyi

– *Kerek évfordulók alkalmával az ember számvetést készít, a nyolcadik X erre kitűnő alkalom. Ha majd nem leszünk, hogyan szeretnél megmaradni szülővárosod és az erdélyi színjátszás történetében?* – kérdezem a nyolcvanadik évét nemsokára betöltő dr. Kovács Levente nyugdíjasként is aktív színházi rendezőtől, színészpedagógus egyetemi tanártól.

– Ilyenkor nem tényekre, tettekre, előadásokra gondolok, hanem úgy érzem, hogy körülöttem kialakult egy bizonyos „filing”, ami abból állt, hogy diákjaimmal érdekes, újszerű, nem skolasztikus dolgokról beszélgettünk szabadabb légkörben. A visszajelzések szerint tanítványaim azt az alternatív oktatási módot értékelték, értékelik, ami egész tevékenységemen átvonult diákkoromtól kezdődően. Lyukas órán az osztálytársaim szünet helyett arra kértek: „Csusza, mesélj valamit!”. És ugyanezt kérték az ötvenéves érettségi találkozón is.

– *A kérés ezúttal is megállja a helyét, a pálya szabad! Tudom, hogy kedvenc hobbid volt, hát „gombfociztuk ki” részletesebben is az említett filinget! De még azelőtt azt szeretném tudni, hogy miért nem lettél eleve író, hiszen látszólag könnyedén, kedvvel ontod a regényeket?*

– Ennek a színház az oka. Másrészt nagyon fiatalon, 16 évesen kerültem a kolozsvári Bolyai Egyetem magyar nyelv és irodalom szakára, a 40-tagú évfolyamon idősebb, műveltebb, már közlő író, költő kollégák közé. Annyira riadt, gátlásos voltam, hogy irodalmi körre nemhogy írást beadni, még elmenni sem mertem, holott két irodalmi pályázat megnyerését követően jutottam be az egyetemre. Kozma Béla tanácsolta, hogy végezzem el a magyar szakot, mert rendező szak csak Bukarestben volt, én pedig annyira nem tudtam románul, hogy véleményem szerint az első utcasarkon eladtak volna. Kolozsváron az egyetemi színjátszó csoportba befogadtak, és Szabó József megengedte, hogy rendezek is mellette. Miután elvégeztem a magyar szakot, néhány hetes mezőcsávási kitérő után, 1961–63 között meghívtak a Bolyai középiskolába magyartanítani, azzal a felhívással, hogy lendítsem fel a diákszínjátszást. Az e téren elért eredményeim láttán Tompa Miklós, Kovács György és Szabó Lajos meghívására 1963-ban átszervezték a Szentgyörgyi István Színművészeti Intézetbe gyakornoknak, mivel akkor nem működött a rendező-utánpótlás. Erre az időszakra tehető a „novellisztikus” korszakom is, amikor kollégám és barátom, a díszlettervező Kemény Árpád édesapja, Kemény János, aki született mentor volt, megtudta, hogy szeretek írni. Az első novellámat elolvastva azt a feladatot adta, hogy háromhetenként jelentkezzek nála egy újjal. Így jöttem létre az *Időutazás* című kötetben megjelent írások, amelyeket csak a 2010-es évek kezdetén adtak ki. Miután János bácsi meghalt, nem volt, aki írásra sarkalljon, és az írás helyét elfoglalta a színház, ugyanis a korábbi (hatvanas évekbeli) „fuss ki, öblítsd ki” gyakornoki korszak után a munka élvonalába kerültem.

– *Mit jelentett a gyakornoki idő, mi volt a feladatod?*

– Ott ültem Tarr Laci mellett, és amikor kérte, kávévittem neki, az idős Tompa alá toltam a széket, feljegyeztem, amit mondtak, és az instrukcióknak a felidézése a következő

órákon tekintélyt szerzett számomra. Ezt a szokást a kiváló kolozsvári ügyelőkől tanultam, akik rendkívül pontos ügyelői példányt vezettek, ami lehetővé tette, hogy akár a rendező halála után is könnyen fel lehessen újítani az előadást. A segédrendezés, a rendezőasszisztensi munka töltötte ki az első éveimet, a Rómeó és Júliában például negyven szereplő és nyolcvan kosztüm volt.

Mindezt többnyire én tartottam észben és rendben. Nagyon jó iskola volt, hiszen még élt a Székely Színház szelleme, ahol a műszakiaktól (világosító, hangosító, kellékes, öltöztető, a híres masz- és parókaakasztó mesterek) is rengeteget tanultam. Ez a tapasztalat vezérelt, amikor később, a kétezres évek elején Oana Leahu kolléganőmmel éjt nappallá téve ezeroldalas dokumentációt készítettünk egy hároméves színpadtechnikai kollégium (colegiu scenotehnic) bevezetésére, amely során különböző műhelyek támogatásával az említett mesterségekre szakembereket képezhettünk volna. A szakmától soha annyi gratulációt nem kaptam, mint amikor elküldtük Bukarestbe az anyagot, de a bürokraták végül is azt válaszolták, hogy nem lehet jóváhagyni, mert a munkatörvénykönyvben nincsen leírás ezekről a mesterségekről. Nem jártam sikerrel a színházi munka menedzselésére tervezett szakkal sem.

– *Mit tanultál, vittél tovább abból, amit a legendásnak tartott rendezők mellett láttál, és milyen téren tartottad szükségnek az újítást?*

– Számomra misztikumot jelentett a színház, de amikor az intézetbe kerültem, mellbe ütött a nagyon hangsúlyosan érvényesülő utánzásos és utasításos pedagógia. Voltak diákok, akikben csírázott a személyes hozzáadás igénye, de nem azt várták tőlük. Amikor kisebb feladatok során foglalkozni kezdtem velük, arra törekedtem, hogy elhiggyék: belülről kell fakadnia a cselekvéseknek, nem egy külső mintát kell kövessenek, amelytől nem lehet eltérni. Az utánzásos pedagógia helyett az ún. kreatív pedagógia meghonosítására törekedtem, ami lehetővé teszi, hogy a hallgató felfedezze a maga útját, és érezze, hogy személyesen vele történik az, amit játszik. Ezt a módszert követik Bukarestben, és ettől lett olyan fantasztikusan hatásos, élet-

szerű és hiteles a kor román színművészete. A kezdeti időszakban ezt a felfedezőutat jártam végig, de nem egyik napról a másikra, ugyanis 1964-ben voltam első alkalommal segédrendező, és 1969-ben rendeztem végre egy darabot (Tennessee Williams: Orpheus alászáll) majdnem egyedül (!) Czintos József és Csíky Ibolya évfolyamán. Nagy visszhangot keltő előadás lett. A rendező szakot később, a nyolcvanas évek kezdetén végeztem el Bukarestben, a Kakuk Marci volt a vizsgadarabom, amit itt Vásárhelyen nézett meg a bukaresti vizsgáztató bizottság.

– *Pályád során hány darabot állítottál színpadra?*

– Nem tudom pontosan, mert nyugdíjazásom után is még visszajártam rendezni, de biztosan elértem a kétszázat. Természetesen a fővonalhoz tartozók mellett beleszámítom az egyetemi színjátszó csoportban rendezett előadásaimnak a jó részét, amelyeket akkoriban a professzionista színházakéval egyenértékűnek tartott a kritika is.

– *Van-e olyan erdélyi színház, ahol nem rendeztél?*

– Nincs, mind a hatban megfordultam, először a szatmáriban, aztán a kolozsvárban, a nagyváradi, majd a temesvári és a sepsiszentgyörgyiében is.

– *Volt-e kedvenc színházad vagy színészcsapatod?*

– A legjobb csapatnak akkoriban a szatmá-

Emlékezetes marad a Rómeó és Júlia előadás, amelyet sikerült megmentenem. Kemény Árpád első díszletével játszották, és Éggy Ghyssa táncművésznek az udvari bátról szóló táncbetéte szerepelt volna benne 12 pár táncossal. Miután két hónapig próbálták a táncot, kiderült, hogy a felállított díszlet nem teszi lehetővé, hogy előadják. Megállt a próba, Tompa Miklós, a rendező és Kovács György tanszékvezető magába roskadt, valósággal rettegte az Éggy Ghyssával való botránytól, Kemény Árpád is lesújtva ült, hogy első díszlete miatt elmarad az előadás. Ekkor támadt egy ötletem, amit elmondtam Kovács Györgynek, aki egyetértett, és megígérte, hogy nem árulja el senkinek, hogy tölem származik. Végül is egy üvegfalú háttér mögött mozogtak a táncosok, csak az árnyékuk látszott, majd kigyózáva, kört alkotva befutottak a színpadra, s közben egy oszlop mögül Rómeó elkapta Júliát, megszületett köztük a szerelem, és ment tovább gördülékenyen az előadás. Azzal, ahogy megoldottam a problémát, megszereztem egy bizonyos fajta legitimitást, hogy rendezőként dolgozhassak. A következő időszakban például Csorba András, aki nem szeretett rendezni, gyakran megkért, hogy segítsék, és végül három előadást én rendeztem meg helyette.

– *A színház tegnap, ma és holnap. Hogyan tudnád a változásokat megfogalmazni?*

– Ez a közegetől függ, amelyben a színház működik. A háború utáni korszakban egyfajta ünnepélyes szertartósságot vártak el, már odamenni is esemény volt, amit hosszú készülődés előzött meg. A figyelem az irodalmi műhöz való hasonlóságra irányult. A nagy színészegyeniségekért rajongott a közönség. A díszletben is volt valami ünnepélyes.

A jelen egy hosszú átmeneti korszak, amikor a színház kilép az irodalom illusztrálásából, és önálló művészetté válik, saját kifejezőeszközei a szó mellett egyre jobban elszaporodnak. Ez már a rendezők, a sajátos rendezői olvasatok korszaka, valamint a felfedezések és a darabokban megfogalmazódó üzenetek, a kettős beszéd, az áthallásosság ideje. A szocialista országok közül ez első sorban Lengyelországban és Bukarestben érvényesült (ez utóbbit nem lehet együtt emlegetni a vidéki román színházakkal).

Az új paradigma az, hogy a színház önálló művészet, és önálló eszközökkel fejezi ki a világot. A posztmodern korszak a modern korszakot is megtagadta. Ihab Hassan, a posztmodern legjelentősebb teoretikusa szerint a műnek nem létezik eleve megfajthető tartalma, a szerző nem elsődleges, az alkotó személyisége akár meghatározhatatlan, kaotikus állapotokat teremthet, ahol eltűnik az ok-okozati összefüggés, az átlátható cselekmény és az esetlegesség, a performance, a happening kerül előtérbe az átfogó, vezető alapeszme helyett. Az elvetett szerzői primátus helyett saját szövegekre kerül sor. Darabnak gyakran nem is nevezhető szövegek születnek. Vannak esetek, amikor még szöveg sincs, darabom sem létezik, a színészek heketeg együtt ülnek, beszélgetnek, improvizálnak, és vagy lesz eredménye, vagy sem. Úgy tűnik, hogy ez a fajta work in progress (folyamatban levő eljárás) váltja fel a modernizmust, amelyben a világ értelmezése, felfedezése, a világ megváltoztatásának útjai voltak a fő célkitűzések, és időben a II. világháború utánig tartott. Abban az időszakban jelentek meg a nagy társadalmi drámák, amelyek a kortárs színház csúcspontjait jelentik, és ettől kezdődnek a nagy elpatakozódások. Vannak ismert rendezők, akik a posztmodern színház képviselői. Az a tény, hogy bárki azt gondolhatja, hogy bármit megtehet, iszonyú felelősséggel jár. Ebből a szándékból születnek olyan előadások, amelyekből a közönség dühöngve megy el, mert valójában nem érti, hogy miről van szó. De születnek olyan káprázatos produkciók is, amelyekre valósággal zárandokolnak az emberek. A posztmodern színház sok kitalációval, találékonysággal jár, az érdeklődés előlép esztétikai kategóriává, sőt bizonyos fókusz az ízlésdiktatúra irányába, ami kiprovokálja a mást akaró közönség diktatúráját. Közönség és színház között státusháború dúl világszerte, az alkotók személyes ízlése szembemegy a közönség elvárásaival. Ezt mi is megéljük, mert a negyvenéves diktatúra alatt volt egy bizonyos cinkosság a színház alkotói és a közönség között, amely értette a rejtett szándékokat és sugalmazott gondolatokat.

(Folytatás a 8. oldalon)

Napszemüvegdivat

A nyár és a strandszezon elengedhetetlen kellékei közé tartozik a NAPSZEMÜVEG. Az immár klasszikusnak számító repülő szemüveg és Wayfarer-keretek ismételt visszatérése mellett minden évben számtalan új, divatos formában készül.

Casoni Szálasi Ibolya

A kerék, négyszögletű, macskaszem formájú, sportos, óriási napszemüvegektől a látványos, különböző geometriai alakzatokat utánzó darabokig minden változatot viselhetünk.

A 2020-as évben főleg a könnyű, ellenálló, bőr- és környezetbarát anyagokból készült napszemüvegek vannak a top-on.

Nézzünk meg tíz, idén divatos formát, amelyekből öltözködési stílusunknak, valamint arcformánknak megfelelő tudunk választani.

Az első helyen a MODERN STÍLUSÚ, ÁTTETSZŐ KERETŰ NAPSZEMÜVEGEK állnak. Ezek a kifinomult, ugyanakkor merész kiegészítők mind szintelen, mind színes változatban az idei szezon legdivatosabb darabját képezik.

Az áttetsző, szintelen kerethez a pasztell árnyalatú üvegek találunk, míg ha menedékes, „ombre” technikával festettek, és felületük fémes, tükröző, még divatosabbak.

A második helyen az immár 20 éve divatos, Matriks-ihletésű, KIS KERETŰ, VINTAGE STÍLUSÚ SZEMÜVEGEK állnak. A kerék és macskaszem formájú keretek mellett idén főleg a kerék archoz ideális téglalap alakú darabok divatosak.

A KORTÁRS STÍLUSÚ, HIBRID-REPÜLŐS NAPSZEMÜVEGEK kicsit nagyobbak az eredeti repülő szemüvegnél, megtartják annak klasszikus formáját, viszont azokat geometrikus keretekkel kombinálva hibrid lehetnek.

A MINIMALISTA STÍLUSÚ, FEHÉR KERETEK főleg új,

szokatlan geometriai formákban mutatnak jól, de repülő szemüvegre emlékeztető formában is, valamint áttetsző résszel kombinálva.

Az ELEGÁNS, FUTURISTA KERETŰ NAPSZEMÜVEGEK sportos stílusúak, általában fémből készülnek, többnyire túlméretezettek, akkor is, ha macskaszem formájúak, repülő szemüvegre emlékeztetnek, vagy különleges geometrikus formájúak. Az irodai stílushoz megfelelő választás.

A CASUAL STÍLUSÚ, TORTOISE KERETŰ NAPSZEMÜVEGEK, teknős mintázatú változatok, melyek szintén lehetnek klasszikus, repülő szemüveg formájúak, túlméretezett Audrey Hepburn- vagy Jackie Kennedy-stílusúak és modern, szokatlan geometrikus formájúak is.

A RETRÓ STÍLUSÚ, KERÉK KERETŰ NAPSZEMÜVEGEK a 80-as évek retró divatját és a Beatles sztárját, John Lennont jutatták eszünkbe. Ezek is általában fémkeretesek, viszont túlméretezett változat-

ban. A műanyag keretes változatok is retró beütésűek.

A VÁROSI STÍLUSÚ, EGYBEÜVEGŰ NAPSZEMÜVEGEK a siszemüvegre emlékeztetnek. Főleg színes lencsés, különböző formájú darabok. Lehetnek macskaszem-, repülő szemüvegek, vagy akár érdekes, geometrikus formájúak is. Nagyságuk általában közepes.

A SPORTOS STÍLUSÚ, TÚLMÉRETEZETT KERETŰ NAPSZEMÜVEGEK esetében is az első helyen a repülő szemüveg áll, mely ezúttal sokkal nagyobb, fémkerettel és színes, főleg neon árnyalatú, tükrözővel ellátott. Ez friss, üdítő megjelenést kölcsönöz egy casual stílusú öltözet esetén is.

Ez a típusú darab a modern, sportos stílus elengedhetetlen kellékévé vált.

Azok a napszemüvegek, amelyeknek kerete EXPRESSZÍV STÍLUSÚ, GEOMETRIAI ALAKZATOKAT UTÁNZÓ, szintén lehetnek klasszikus vagy modern formájúak.

Általában túlméretezettek, a TIPIKUS GEOMETRIKUS KERETEK pedig hegyes szögekkel ellátott, vastag műanyag vagy öt-, hatszögű, keskeny, aranyozott fémből készült darabok.

Ember és állat harmóniája

Az állattartók felelőssége kánikulában

A hosszan tartó forró napok a háziállatokat is megviselik, ezért az állattartók részéről fokozott figyelemre van szükség. Nyári kánikulában lakásban, udvaron, de akár árnyékban vagy a csupán pár percre autóbba zárt állatnál is végzetes hőguta alakulhat ki.

Szer Pálosy Piroska

Forró beton, kiszáradt vizes tálka, rövid lánc, árnyékmentes hely... elegendő ahhoz, hogy a kutya élete veszélybe kerüljön. A vidéken élő, használatokat tartó felelősségteljes emberek számára is magától értetődő a friss, tiszta víz, árnyékos búvóhely fontossága. A kutya sem mozogna önszántából a tűző napon, ha mégis ezt teszi, akkor figyelembe kell venni, hogy a forróságot nehezebben viselik a nagyobb testű, sötét színű kutyák, mint a kisebb testű, világos színűek. Városi környezetben nincs annál szomorúbb látvány, mint amikor tűző napon sétáltatnak ölebet a forró aszfalton, vagy autóbba zárva a végkimerülés határáig zihál egy kutya. A július-augusztusi hőségben ajánlott teendőkről dr. Pálosi Csaba állatorvos, a Noé BARKÁJA kisértő klinikája vezetője tájékoztatót.

A szakember elmondta: gyakrabban a nagy bundájú, túlsúlyos kutyáknál, de a rövid szőrűeknél is fennáll a hőguta veszélye, akárcsak az intenzív mozgásra ösztönzött kutyák esetében, mivel az izomműködéssel hő termelődik, ami rontja a kutyák hőháztartását. Az idős, szívbeteg kutyákat különösen óvni kell a forróságtól. A hőguta nemcsak a déli kánikulában jelentkezhet, hanem egy kánikulai nap végén is, mivel olyankor még 30 C-fok körüli a hőmérséklet, és ha játékkal mozgásra készítetik, az megterhelő lehet az állat számára.

A hőtorlódás kialakulását az állat kora, fajtája, egészségi állapota is befolyásolja. Beteg, idős kutyáknál a hőszabályzó mechanizmusok nem működnek megfelelően, fiatal állatoknál pedig még nem eléggé fejlettek ahhoz, hogy kánikulában megfelelően hűtsék a szervezetet. Annak érdekében, hogy megelőzzük a bajt, a forró nyári napokon gondoskodni kell a friss víz utánpótlásáról, ezért a legjobb akár több tálkában is vizet tárolni, hogy ha némelyik elfogy vagy felborul, akkor se szomjazzon a kutyánk vagy macskánk, de az önitató beszerzése is indokolt lehet. A sétát a kora reggeli és esti órákra ajánlott időzíteni, így elkerülhető az is, hogy a talppárnájuk megégjen a forró aszfalton. Ezt megelőzendő érdemes mancsvédő krémet használni, sétáltatás előtt pedig meg lehet vizezni a fejük tejet.

A napon parkoló autó belsejében akár 60-90 °C-os hőmérséklet is lehet. A kissé lehűtött ablak sem biztosít elég szellőzést, az állat a kánikulában néhány perc alatt hőgutát kap, akár 5-10 perc alatt is végzetes hőterhelés érheti. Mivel az állat izzadni nem képes, és csak a lihegésével tud hőt cserélni, a szövetekben található fehérje kicsapódása miatt az élete menthetetlenné válik. A túlmelegedett állat testhőmérsékletét vizes borogatással kell csökkenteni, és hideg vízzel itatni. Állattal utazva ajánlott rendszeresen megállni, hogy inni és üríteni tudjon. A hús- vagy konzerveledekkel is vigyázni kell a hőségben. Kibontva könnyen romlanak, amit ha elfogyaszt az állat, hasmenést kaphat, ez hányással társulva a kánikula idején kiszáradáshoz és halálhoz vezethet, ezért többször kevesebb ételt kell adni, amit azonnal elfogyaszt.

– Milyen tünetek jellemzik a hőgutát, és mi a teendő gyanú esetén?

– Gyors lihegés, tágra nyílt pupillák, a nyál

megvastagodása, vörös nyelv, hányás, szédülés, hasmenés, kóma. A hőguta sürgősségi eset, ezért gyanú esetén azonnal le kell hűteni a kutyát, és állatorvoshoz vinni. Le kell locsolni vagy be kell tenni nem túl hideg vízbe, esetleg egy légkondicionált helyiségbe vinni, nedvesíteni a nyelvét, a fejére, nyakára, hátsó és lábai közé nedves törülközőt kell helyezni. Amikor testhőmérséklete 39-40 C-fokra csökken, abba kell hagyni a hűtési folyamatot, mivel a túl drasztikus hűtéstől más problémák is kialakulhatnak. A kutyát állatorvosi ellenőrzés alatt kell tartani a sokk, veseelégtelenség, szívrendellenesség, légzési nehézség elkerülése és vérrög kialakulásának megakadályozása végett, és ha állapotát sikerül stabilizálni, további kezelésekre van szükség. A kertben vagy kennelben tartott kutyákra is fokozottan vigyázni kell. Legyen

Menhelyen

Fotó: Nagy Tibor

Atópiás betegségek

(Folytatás az 5. oldalról)

és atópiás bőrbetegségben szenvedőket (Kim és mtsi., 2006) szorongónak és visszahúzódónak találtak. Egy finn vizsgálatban 31 éves követés során az atópiás betegek (asztmások, szénanáthások és ekcémások) közt háromszor gyakoribbnak találták a már kórházi kezelést is igénylő depresszió gyakoriságát a nem atópiásokhoz képest (Timonen és mtsi., 2001). Mivel a félénk temperamentum biológiai sajátosság, kézenfekvő volt, hogy kell legyen valami közös a személyiség és az immunproblémák biológiai meghatározottságában.

A balkezesség előny vagy hátrány?

A fosszilis leletek vagy barlangfestmények elemzése alapján a balkezesség mindig is jelen volt az ember evolúciójában. Ha azonban a balkezességgel tanulási és fejlődési zavarokkal és immunbetegségekre való hajlam jár, miért nem rostálódott ki ez a tulajdonság évmilliók alatt? A kérdés megválaszolásához fontos megkülönböztetni a normál és a patológiás balkezességet; ez a probléma a kutatási eredményeket is erősen torzítja. A patológiás balkezességet magzatfejlődési rendellenességek és ártalmak okozzák, amelyek jórészt modern kori problémákból fakadnak ugyanúgy, amiként a különféle betegséghajlamok is a 19–21. századi megváltozott életmód következményei. Ha abból indulunk ki, hogy a balkezesség minden népnél előfordul, azt kell feltételezzük, hogy a balkezességet szelektív tényezők nem kiiktatták, hanem fenntartották, azaz balkezesség lenni valamilyen előnyökkel járt. Pl. a balkezeseknél ügyesebb a két kéz közti kooperáció, azaz olyan korokban, ahol az eszközkészítés fontos volt, a balkezesek előnyt mutattak. A balkezesek ugyancsak kreatívabbak, és jobb a jobb féltekei ősi funkciókban (pl. zene). A balkezesség ma a sportban, régen a harcban jelentett előnyt (Faurie és Raymond, 2013). Egyes vizsgálatok szerint a balkezesek társadalmilag sikeresebbek, vagyosabbak (Llaurens és mtsi., 2009). Mindenesetre elgondolkodtató tény, hogy az USA legutóbbi tizenöt elnökéből nyolc balkezesség volt.

(Folytatjuk)

számukra árnyékos hely, ahová visszavonulhatnak, és bőséges víz is legyen elérhető közelségben.

Bár a hosszú szőrzet védi a bőrt a naptól, a szellőzést akadályozza. Előfordul, hogy a vastag bunda alatt a bőr befülled, befertőződik. A vakarózás tovább ront a helyzeten: sok kutya a fejét rázza, és emiatt apró sebek jelennek meg a füllük hegén is, az elvakart sebeket beköphetik a legyek, ezért rovarirtó szerek használata javasolt. A dús, hosszú szőrű kutyákat nyáron érdemes nyírni, és a gyakoribb fürdőzés sem árt. A frissen kaszált területeken, de nem csak ott, vigyázni kell a toklásra, mert ez mélyen befűródhat az állat bőre alá, és csúnyán elfertőződhet. Ha házi kedvencünk gyógyszeres kezelésre szorul, akkor igyekezzünk pontosan beadni a gyógyszereit, és kissé hűvösebb helyet biztosítani neki, például a fürdőszobában. A kullancsok a hőségben ritkábbak, előtérbe kerülnek viszont a bolhák, éppen ezért gyakrabban kell bolhairtót használni ebben a periódusban – mondta a szakember.

Mesélj valamit!

(Folytatás a 6. oldalról)

Ez a viszony feldarabolódott, a közönség egy része úgy érzi, egyre inkább rejtvényfejtő státuszba kerül, meghökken az eredetiség, az érdekességre való törekvés.

Az online színházzal pedig az a probléma, hogy elvész a színház igazi varázsa az ott-törtétség, az élő emberekkel és nem robotokkal való találkozás. Amíg ez az érzés megvan, a színház is létezik. Hogy később hologramok vagy robotok fognak-e játszani, azt egyelőre nem lehet tudni. A jelen pillanatban mi ezt a kettősséget éljük. A színház alkotói bizonyos kérdéseket fel kell hogy vessenek: kik vagyunk, mit akarunk, és azt hogyan, milyen stílusban valósítjuk meg. Az előadásnak ezekre az alapvető felvetésekre kell válaszolnia, amelyek a színházi alkotási mechanizmus alaperincét jelentik. Ezt tanultam meg a bukaresti és a budapesti kollégáktól, akikkel létrehoztunk egy közösen gondolkodó hármast, amelyben a tanterveink stratégiai célkitűzései azonosak voltak. Ez nagyon jól működött a kilencvenes években, majd annak a nyitottságnak, ami akkor elindult, a 2010-es évek közepére nyoma sem maradt.

– Mi a véleményed a bolognai rendszer bevezetéséről a művészeti felsőoktatásban?
 – A művészeti képzésre halálosan veszélyesnek tartom, és azonnal beszüntetném.
 – Miközben tele vagyok kérdésekkel, be kell fejeznünk a beszélgetést. Tudom, hogy rengeteg humoros színházi történet van a tarsolyodban. Egyet idézzünk a finálé hangulatának emelése érdekében!
 – „Abban az időben a felvételin az improvizációs gyakorlatok között az is szerepelt, hogy különböző berendezési tárgyak funkcióját meg kellett változtatni úgy, hogy a velük való foglalkozás során kiderüljön,

hogyan miről is van szó, mit képzel el a felvételiző. Az egyik vizsga a tomaterebben zajlott. Egyik jelentkező megállt két méterre az ugróbaktól, előrenyújtotta két ujját, és cuppantott egyet az ajkával, majd a tenyerével lapogatta a levegőt. Erre Kovács György megszólalt:

– Lenne szíves megvilágítani e mélyértelmű gyakorlatot?
 – Kérem, cukrot adtam a lovamnak, és megpuszítottam – válaszolta a felvételiző.
 – Legközelebb legyen szíves érzékelteni, hogy a puszi esetében a lónak az elejéről vagy a hátuljáról van-e szó!

A bizottság tagjai az akkor érvényben levő rektori tilalom ellenére felkacagtak...
 – Hogyan foglalnád össze röviden az elélt nyolcvan évet?

– Életemben sok minden előfordult, de alapjában szerencsés embernek érzem magam, mert azt csináltam, amit szerettem. Nyáron évekig nem mentem szabadságra, mert a főiskolán dékánként, tanszék- és tagozatvezetőként kellett végeznem a rengeteg papírmunkát, és előkészíteni a következő tanévet. A színház volt a hobibim, a mesterségem, egy életforma, amelyben jól éreztem magam.

– Maradt-e valamilyen hiányérzet benned? Milyen vágyad, elképzelésed nem valósult meg.

– Színpadra akartam állítani Wedekind Lulu című darabját, aminek háromszor fogtam neki, de a kiválasztott főszereplő mind a három alkalommal külföldre távozott. Nagyon sajnálom, hogy végzettjeink közül a múlt század utolsó harmadától három társulatra való, kb. 95 színész ment el országból, közöttük rendkívül tehetségesek is. Most már megnyugodtam, és nincs semmilyen különös dolog, amiről azt mondom, hogy hiányzik az életemből.

– Akkor a többit hagyjuk a 90. születésnapodra, földön, égen vagy a pokolban, ígérem, hogy sort kerüünk rá.

Főtéri történet

Marosvásárhely és Balassi Bálint

Ötvös József

A főtéri madarakról szóló jegyzetem megjelenése után kedves ismerősöm rám kérdezett: „Most akkor következnek a fák és virágok?” Kíváncsi kérdésén elmerengve, eszembe jutott egy Balassi Bálint-verssor:

„Hajnalban szépülnek fák, virágok füvek, harmaton ha nap felkél.”

Nem e Maros-parti erdélyi városról írta ezt a költői képsort, de vajon látott-e erdélyi fákat, virágokat és füvet első nagy magyar költőnk?

Szolgálati elődöm idején, valamikor az ezredforduló éveiben neveztek el a Vártemplom tornya alatti szobát Balassi teremnek. (Annyira megtetszett az elnevezés, hogy manapság csak így emlegetik – megyek a Balassiba.) Az elnevezés ténye mögött az az irodalomtörténeti vagy éppen erdélyi történelmi esemény áll, amely szerint pár napig ott tartották fogságban Balassi Bálintot.

Az általam egykor hallott történet szerint Balassi Bálint 1575. július 19-én a trónkövetelő Bekes Gáspár oldalán vett részt a kerelőszentpáli csatában, ott fogságba esett, pár napig a Vártemplom tornya alatti teremben tartották fogva, majd innen vitte magával a győztes Báthory István Lengyelországba, ahol királynak választották az erdélyi fejedelmet.

Úgy másfél évtizeddel ezelőtt féltucatnyi irodalmárból álló magyarországi turistacsoport látogatta meg a Vártemplomot. Buzgón és büszkén mutattam be a város legrégebbi épületét, felsorolva az itt megfordult nagy személyiségeket, az adományozó fejedelmeket II. Rákóczi Ferenczel bezárva, majd megemlégettem az egykori schola particula híres-neves tanárait: Laskai Csókás Pétert és Baranyai Decsi Czimor Jánost, aztán a Balassi Bálintról szóló előbbi történettel fejeztem be, mintegy igazolva, miért áll ott a torony alatti terem bejárati ajtaján a költő neve. Feszült csend, mély

hallgatás és ámulás után megszólalt egy budapesti egyetemi tanár, irodalomtörténész (talán Szabó Imre?), és szerény, szépen fogalmazott mondatokkal a következőt közölte velünk: Balassi Bálint valóban részt vett a kerelőszentpáli csatában, ahol megsebesült, és Báthory magával vitte Gyulafehérvárra, még a török kényszerítő kérésére sem adta ki. Onnan kezdve viszont igaz a történet. Majd enyhe mosollyal, így szólt:

„Tiszteletes úr! Az irodalomtörténet szerint a sebesült Balassi Bálint nem járt Marosvásárhelyen, de ezután is nyugodtan mondja az ön verzióját, talán akkor több magyarországi lesz kíváncsi Marosvásárhelyre és a Vártemplomra”.

Fotó: Vajda György

1.		SZERELEM (OLASZ)	SZELID VAD JÓZSEF A. VERSE	SZELLEMI ALKOTÓ	SZINTÉN NE	MAGYAR VÁROS	RAGADOZÓ HAL AB OVO	VERSENYT HIRDET	IDEGEN MŰVÉSZET	A TANTÁL VEYJELE	PALINDROM FÉRFINEV	FALUSI APÓ BELLINI OPERÁJA	G. BRUNO SZÜLŐ-VÁROSA	AMELY SZEMÉLY	HORDÓ-MÉRTÉK
Egy ismeretlen szerző graffitijét idézzük a rejtvény főszoraiban.		H													S
	RÓMAI 1050		MADRIDI SPORTKLUB PÁRTI				AB ... (HARAGGAL) ARÁNY (ANGOL)					ELŐIDÉZ KIVÁNSÁG			FÉLÁRI HIVATALI MUNKAHELY
	HERMAN... (TUDÓS) ...-KAPOK (VEREKEDÉS)			ASZTALT EVÉSHÉZ KÉSZÍT ARAB ÁLLAM					VILLAMOS BUSZ HOLT NYELV						
2.	B	ALARM	GABONÁT VÁG IDE		ELEGYÍT HUNOR TESTVÉRE				NEHÉZKES, LUSTA ...FUTÁSA (MŐRÖSMARTY)					KINT BENTI! JORDÁNIAI VÁROS	
	SZÁRMAZÁS			TEGNAP UTÁN ÓRIÁS-KÍGYÓ		LATIN ÉS NÉVELŐ		ZAB-SZEMEKI ERŐSZAKKAL ELVESZ		PÁRA! SZIBÉRIAI FOLYAM			A PARTI LÉNYEGEI! AZ ARGON VEYJELE		
	SZÍNÉSZ (ROBERT DE)		VET. FOCIS (ZOLTÁN) ELŐTAG (KEVÉS)				A SZERELMI KÖLTÉSZET MŰZSÁJA VÁLYÚ				...ZAK (ZONGORISTA) VÁRPALOTA RÉSZE				
	KÁBITÓ-SZERRE UTALÓ ELŐTAG		VALÓDI BECÉZETT SZÜLŐ				MÁSHOLLÉT IGAZOLÁSA NÉMET ALAJOS					MAGYAR ÍRÓ (SÁNDOR) ADU			
	FRISS, KELLEMES		M. KÖLTŐ (LÁSZLÓ) ÁLLÓVÍZ			BUDAPEST RÉSZE TOLATNI KEZDI!				INTÓ TARTALMAI! TE ÉS Ó			AZ EGYIK OLDAL NÉMA NŐKI!		
	JAPÁN DRÁMAI MŰFAJ MAGUK		DURVÁN TAPOS ÓZLÁNY		KÁRTYALÉLET BECÉZETT PÁL				REJTETT TÉNY KETTŐSZOTT		GINNASZTIKA PLÁNUM				EGYENI! FOGADÓ-SZOBA
		JAPÁN KATONAI VEZETŐ ...LANZA (TENOR)		HIÁNYT SZÜNTET EGÉSZ RÉSZE										FRANCIA RT. ENSZ-SZERV	
	FUTÓ-MADÁR		INDÍTÉK MÁRVÁNY-MINTÁVAL LÁT EL	OROSZ IGEN HOSSZABBIT		OXIGÉN, JÓD VEYJELE KETTŐZVE ZSELATINFÉLE		A VAS VEYJELE SVÁJCI HŐS (WILHELM)		ANTE MERIDIEM FINOM ITAL			LEKVÁR TŰSKÉS GYOMNÖVÉNY		HARC-KOCSI
	LONDONI KÉPTÁR		KISFALUDY... (KÖLTŐNŐ) FÉRFI SORSA... (JÓKA)			CSILLAG (NÉMET) SZAGLÓ-SZERV					HARAPÁS-NYI ÉTEL A MÁSIK PARTON				
	NAGY TESTŰ PAPAGÁJ			KEZDŐPONT EBLAK			KIDOB OERSTED (RÓV.)					COCA... (HÚSÍTÓ) TILTÓSZÓ			
	A SZABADBA		...GAY (ATOM-BOMBA REPÜLŐGÉPE) EZERI!		AZ AARE FR. NEVE SZEMÉLY-NÉVMÁS					EURÓPAI FOLYAM FÉLSZI!				CIN ŰR FELEI!	
	L.N.J.														

Július 2-i rejtvényünk megfejtése: **Az ember eszközhasználó állat. Eszköz nélkül nem vagy semmi, eszközzel minden.**

A debreceni önkormányzat átveszi az NB II-be kiesett futballcsapatot

A DVSC kisebbségi tulajdonosa, az önkormányzat megvásárolja a többségi tulajdonos, Szima Gábor és családja részvénycsomagját, így csaknem 100 százalékos tulajdonosként működött a jövőben az NB I-ből kiesett Lokit – jelentette be Debrecen polgármestere. A városi önkormányzat közgyűlése megszavazta a kezdeményezést.

Papp László szerint a Loki a debreceni identitás része, és mivel kritikus helyzetbe került, az eddigi kisebbségi

tulajdonos önkormányzatnak mögé kell állnia. A városvezető szerint „elfáradt az együttműködés Szima Gábor eddigi többségi tulajdonossal”, aki a megállapodásuk értelmében a jövőben sem tulajdonosként, sem más formában nem vesz részt a DVSC irányításában.

Hozzátette, az önkormányzat széles körű társadalmi és gazdasági beágyazottságot akar létrehozni, hogy a Loki stabil gazdasági háttérrel és társadalmi, szurkolói támogatással már egy év múlva visszakerüljön az élvonalba.

Papp László az elmúlt másfél évtizedet – a mostani kiesés ellenére – a Loki legsikeresebb időszakaként jellemezte, felsorolva a hét bajnoki címet, a kupagyőzelmeket, a Bajnokok Ligája-szerepléseket.

Szima Gábor sikeresnek nevezte a nevével fémjelzett időszakot. Üdvözölte, ha a helyi vállalkozók beállnak a Loki mögé, ami szerinte az elmúlt 19 évben nem történt meg. Azt mondta, olyan DVSC-t ad át, amelynek van erős csapata, és anyagilag is stabil, mintegy 300 millió forint forrással. Majd sok sikert kívánt a Lokinak, amelyet a jövőben is támogat majd anyagilag.

A hétszeres bajnok, hatszoros kupagyőztes DVSC 1993 óta folyamatosan az első osztály tagja volt, az OTP Bank Liga nemrégiben befejeződött szezonjában azonban csak a 11. helyen zárt, és ezzel búcsúzott.

Kósa Lajos országgyűlési képviselő, Papp László polgármester és Szima Gábor leköszönő klubelnök (b-j) a DVSC labdarúgócsapatával kapcsolatban tartott sajtótájékoztatón

Fotó: MTI/Czeglédi Zsolt

Szektorbezárást és súlyos pénzbüntetést

Szektorbezárást és súlyos pénzbüntetést kapott az élvonalból kiesett DVSC a Magyar Labdarúgó-szövetség (MLSZ) fegyelmi bizottságától.

A debrecenieket rendkívül súlyos szurkolói rendezvények miatt, a pályán tartózkodó játékosok inzultálásáért, testi épségük veszélyeztetéséért, továbbá megbotránkoztató, obszcén kifejezések bekiabálásáért, nagy mennyiségű pirotechnikai eszköz használatáért, valamint a mérkőzésrendezéssel kapcsolatos szabályzati előírások megsértéséért összesen kétmillió forint megfizetésére kötelezték. Emellett elrendelték, hogy a DVSC valamennyi NB II-es és Magyar Kupa-mérkőzésén a Nagyverdei Stadion több szektorát december 31-éig le kell zárni.

A felháborodott szurkolók lerángták a játékosok mezét

Fotó: Bors

A bizottság azzal indokolta a súlyos szankciót, hogy a Paks elleni bajnoki mérkőzés után kirívóan súlyos rendezvény, illetve rendezési mulasztás történt, amilyenre az el-

múlt években nem volt példa a magyar élvonalbeli mérkőzéseken, és amelynek semmilyen körülmények között nem lehet helye a futballpályákon.

Ma lenne 50 éves Klosz Péter Megemlékezés egy arany emberről

Nagy-Bodó Szilárd

Klosz Péter neve sok embernek ismerősen cseng, hiszen sokan hallottak róla és sokan is ismerték, aki pedig ismerte, az szerette is. Péter különleges ember volt, soha nem nézte a saját érdekeit, mindig másokat helyezett az első sorba, ő maga pedig hátrébb foglalt helyet, még akkor is, ha az érdemhez ő is nagymértékben hozzájárult. Péter élete során mindig futott, sietett valahova, mintha előre tudta volna, hogy sok dolga van, de ideje az kevés. Ebben a kevés időben is, amit a Földön töltött, sok mindent megvalósított, létrehozta a Román Triatlonszövetséget, ezzel kijelölt egy csomó tehetséges sportoló és egyben egy sport újtját is.

Klosz Péter, ha kellett, sportoló volt, ha kellett, edző volt, ha arra volt szükség, szervező vagy éppen pótapa. Mindezen feladatokat tökéletesen vitte véghez. Ha pedig, nagy ritkán, véletlenül tévedett, azt volt bátorsága felvállalni, nem bújt el a problémák elől, hanem bátran szembenézett velük. Péter volt a legjobb pályajelölő, mindenkit útba igazított, mindenkit a saját pályáján. 2019. november 18-án továbbment, itt hagyott minket, ránk

merete bízni mindazt, amit felépített. Elment, hogy jelölje ki a pályát nekünk.

Klosz Péterhez nagyon sok szál és nagyon sok történet köt. Ezekben az a közös, hogy mindegyik bemutatja, hogy mennyire nagyszerű, példás ember volt. Az első történet pont megismerkedésünk napján született, az első triatlondzsesemen. Fogalmam sem volt, hogy miből áll egy edzés, arra gondoltam, hogy egy könnyű biciklizés lesz. Nyár volt, nagyon meleg, én pedig nem vittem vizet magammal. Az edzés végére már teljesen kiszáradtam, ekkor jött oda Péter, és adta nekem az utolsó korty vizet a saját kulacsából. Az utolsót is odaadta annak, akinek szüksége volt rá, és ezt boldogan, örömmel, elvárás nélkül tette. Péternek minden tanítványa a barátja és egyben a gyermeke is volt. Soha nem tartoztam a jó sportolók közé, de ebből soha nem is származott probléma. Péter gyakran odajött hozzám, a sor végére, és edzés közben beszélgettünk. Mindentről. Akkor is jól estek ezek a beszélgetések, de csak később tudatosult bennem, hogy mekkora hatással vannak rám. Egy másik meghatározó történet az első sítáboromhoz vezet vissza. Azelőtt soha nem volt siléc a lábamon, Péter és az

unokaöccse, Endre próbáltak tanítani. Az első ereszkedésem során megszámlálhatatlan alkalommal estem le, egyszer magammal rántva mindkét oktatónak. De egyikük sem volt mérges – szerencsére senkinek nem lett semmi baja –, és addig próbálkoztunk, ameddig összejött, hogy esés nélkül tudjak leereszkedni a maroshévízi sípályán. Ugyanebben a táborban történt, hogy Péter minden reggel a sípályán osztogatta nekünk a csokis kiflit. Úgy indult a sízés, hogy azelőtt mindenki elmajszolt egy csokis kiflit. Kivéve Péter. Magának nem vett, csak nekünk. Hozzáteszem: ez nem volt benne a tábor árában, ezt Péter tiszta szeretetből vette nekünk. Még rengeteg ilyen történetet lehetne elmondani róla.

Összességében ezek a történetek is rávilágítanak arra, hogy milyen ember volt Klosz Péter. Önzetlen, szeretetteljes; példaértékű életet élt. Sokan mondják napjainkban azt, hogy már nincsenek példaképek. Teljes meggyőződéssel merem állítani, hogy Klosz Péter példakép lehet mindenki számára.

A marosvásárhelyi Klosz Péter 49 évesen, tavaly november 18-án futott át az út túloldalára, sajnos túl hamar. Reméljük, elérte az örök triatlonezést, hiszen egy vérbeli sportolónak a nyugalom büntetés. Klosz Péter ma, július 9-én töltötte volna be 50. életévét.

Európai focikörkép

A Villarreal elleni vasárnapi találataival Luis Suárez utolérte Kubala Lászlót az FC Barcelona labdarúgócsapatának örökranglistáján. A 33 éves uruguayi csatár hatodik szezonjában, a 277. mérkőzésen szerezte a 194. gólját. A katalán sztár csapat magyar legendája ugyan 12 idényben volt ennyiszor eredményes, de csak 256 találkozóon lépett pályára

Fotó: MTI/EPA

* *Angol Premier Liga, 32. forduló:* Bournemouth – Newcastle United 1-4, Arsenal – Norwich 4-0, Aston Villa – Wolverhampton 0-1, Brighton & Hove Albion – Manchester United 0-3, Crystal Palace – Burnley 0-1, Everton – Leicester 2-1, Manchester City – Liverpool 4-0, Sheffield United – Tottenham 3-1, Watford – Southampton 1-3, West Ham United – Chelsea 3-2; *33. forduló:* Burnley – Sheffield United 1-1, Chelsea – Watford 3-0, Leicester – Crystal Palace 3-0, Liverpool – Aston Villa 2-0, Manchester United – Bournemouth 5-2, Newcastle United – West Ham United 2-2, Norwich – Brighton & Hove Albion 0-1, Southampton – Manchester City 1-0, Tottenham – Everton 1-0, Wolverhampton – Arsenal 0-2; *34. forduló:* Arsenal – Leicester 1-1, Crystal Palace – Chelsea 2-3, Watford – Norwich 2-1. *Az élcsoport:* 1. (már bajnok) Liverpool 89 pont, 2. Manchester City 66, 3. Chelsea 60.

* *Spanyol La Liga, 33. forduló:* Alavés – Granada 0-2, FC Barcelona – Atlético Madrid 2-2, Betis – Villarreal 0-2, Eibar – Osasuna 0-2, Leganés – Sevilla 0-3, Mallorca – Celta Vigo 5-1, Real Madrid – Getafe 1-0, Real Sociedad – Espanyol 2-1, Valencia – Athletic Bilbao 0-2, Valladolid – Levante 0-0; *34. forduló:* Athletic Bilbao – Real Madrid 0-1, Atlético Madrid – Mallorca 3-0, Celta Vigo – Betis 1-1, Espanyol – Leganés 0-1, Granada – Valencia 2-2, Levante – Real Sociedad 1-1, Osasuna – Getafe 0-0, Sevilla – Eibar 1-0, Villarreal – FC Barcelona 1-4, Valladolid – Alavés 1-0; *35. forduló:* Celta Vigo – Atlético Madrid 1-1, Valencia – Valladolid 2-1. *Az élcsoport:* 1. Real Madrid 77 pont, 2. Barcelona 73, 3. Atlético Madrid 63.

* *Olasz Serie A, 29. forduló:* Inter – Brescia 6-0, Bologna – Cagliari 1-1, Genoa – Juventus 1-3, Torino – Lazio 1-2, SPAL – AC Milan 2-2, Atalanta – Napoli 2-0, Hellas Verona – Parma 3-2, Lecce – Sampdoria 1-2, Fiorentina – Sassuolo 1-3, AS Roma – Udinese 0-2; *30. forduló:* Cagliari – Atalanta 0-1, Inter – Bologna 1-2, Parma – Fiorentina 1-2, Udinese – Genoa 2-2, Brescia – Hellas Verona 2-0, Sassuolo – Lecce 4-2, Lazio – AC Milan 0-3, Napoli – AS Roma 2-1, Sampdoria – SPAL 3-0, Juventus – Torino 4-1; *31. forduló:* AC Milan – Juventus 4-2, Lecce – Lazio 2-1. *Az élcsoport:* 1. Juventus 75 pont, 2. Lazio 68, 3. Inter 64.

Elmarad a Davis-kupa madridi döntője

A Nemzetközi Teniszszövetség (ITF) a Fed-kupa budapesti fináléjához hasonlóan jövőre halasztotta a Davis-kupa madridi, novemberi döntőjét a koronavírus-járvány miatt. A magyar válogatott történelmi bemutatkozása az újjászervezett sorozat végjátékában így 2021-re marad.

„Az ITF jó döntést hozott, mert nem megnyugtató a járványügyi helyzet. A világ túl nagy ahhoz, hogy mindenhol egyszerre zajljék le a járvány, a tenisz pedig túl nemzetközi ahhoz, hogy minden kontinensre érvényes döntést lehessen hozni” – értékelte a szervezéssel kapcsolatos fejleményeket a magyar szövetség főtájkára, Juhász Gábor.

A Fucsovics Márton vezette magyarok március elején 3-2-re legyőzték a belgákat a debreceni selejtezőben, ezzel jutottak be a döntőbe. A párharc nagy izgalmakat hozott, a hazaiak 1-2-es állásból fordítva, Balázs Attila és Fucsovics sikerével nyerték meg a párharcot.

A magyar válogatott 2021-ben a világ legjobb együttesével küzdhet majd meg a 18 csapatos madridi DK-döntőben, míg a vesztes Belgium osztrályozót vív a bennmaradásért. A márciusi sorsoláson Köves Gábor kapitány együttese a horvátokat és az ausztrálokat kapta ellenfelül a D csoportban.

A tavaly megreformált Davis-kupa új „időszámításának” második fináléját no-

vember 23. és 29. között rendezték volna a madridi Caja Magica komplexumban. A résztvevők közül 12 válogatott – köztük a magyar – a selejtezőből érkezett, hozzájuk csatlakozott a tavaly elődöntős Kanada, Nagy-Britannia, Oroszország és Spanyolország, valamint a szabadkártyás Szerbia és Franciaország.

A Davis-kupa-döntő csoportjai

- * *A csoport:* Spanyolország, Oroszország, Ecuador
- * *B csoport:* Kanada, Üzbegisztán, Svédország
- * *C csoport:* Franciaország, Nagy-Britannia, Csehország
- * *D csoport:* Horvátország, Ausztrália, MAGYARORSZÁG
- * *E csoport:* Egyesült Államok, Olaszország, Kolumbia
- * *F csoport:* Szerbia, Németország, Ausztria

MORE INFO HERE

Találkozunk 2021-ben! – írják a döntés értesítőjéhez illusztrációként csatolt felvételen

Fotó: Davis Cup

Tüntetésekkel fenyegetőznek a nyugdíjasszervezetek

Tüntetések helyeztek kilátásba a nyugdíjasszervezetek, amennyiben a kormány nem emeli a nyugdíjakat a törvény által előírtaknak megfelelően. A munkaügyi miniszter azt mondja, lesz nyugdíjemelés, ennek azonban olyan olyan arányúnak kell lennie, hogy azt megbírja a költségvetés.

A Romániai Nyugdíjasok Országos Szövetsége, a Romániai Nyugdíjasok Egyesülete, valamint a Romániai Nyugdíjasok Unirea Országos Szövetsége kedden közölte, hogy első lépésként perbe fogják a kormányt, amennyiben nem növeli szeptembertől 1775 lejre a nyugdíjpont értékét, ahogyan azt a 127-es törvény előírja. „Ugyanakkor abban is megegyeztünk, hogy országszerte tiltakozásokat szer-

vezünk. A három országos szövetségnek valamennyi városban és számos vidéki településen is vannak szervezetei, ötmillió romániai nyugdíjast képviselünk” – nyilatkozta a Romániai Nyugdíjasok Országos Szövetségének elnöke, Preda Nedelcu.

A Romániai Nyugdíjasok Egyesületének elnöke hangsúlyozta, nem a nyugdíjasok hibásak azért, hogy csökkent az elmúlt időszakban az aktív munkavállalók száma. „Próbáljanak csak meg a kormánytagok megélni egy 800-900 lejes nyugdíjból 3-4 hónapon át, hogy lássák, mit jelent ekkora összegből gazdálkodni úgy, hogy gyógszerre, élelemre és némi ruhaneműre is jusson” – fogalmazott Toma Neamțu, hozzátéve: a nyugdíjasok azt kérik, hogy a kormány ne halassa el a vonatkozó

törvény hatályaba léptetését, és ne módosítson a jogszabályba foglalt emelés mértékén.

A Romániai Nyugdíjasok Unirea Országos Szövetségének elnöke, Dumitru Cojanu azt is felröftötte, hogy a kormány képviselői nem ültek le tárgyalni velük.

A nyugdíjasszervezetek bejelentésére reagálva Violeta Alexandru munkaügyi miniszter azt mondta, mindenképpen nőni fognak a nyugdíjak, a világválság azonban nagy csapást mért a gazdaságra, ezért az emelésnek olyan arányúnak kell lennie, hogy azt megbírja a költségvetés. A tárcavezető hozzátette, amint elkészül a pontos kimutatás a költségvetési bevételekről, tárgyalni fognak a nyugdíjasszervezetekkel a következő lépésekről. (Agerpres)

Eurostat: Az uniós átlagnál nagyobb mértékben nőttek a lakásárak Romániában

Az idei első negyedévben 3,3%-kal nőttek a lakásárak Romániában az előző három hónaphoz viszonyítva; uniós viszonylatban ez a hatodik legnagyobb arányú növekedés – derül ki az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat által szerdán közzétett adatokból.

Az Eurostat szerint az euróövezetben 0,9 százalékkal, míg az Európai Unióban 1,2 százalékkal emelkedtek a lakásárak a jelzett időszakban.

Az EU-tagállamok közül

negyedéves összevetésben Portugáliában nőtt a legnagyobb mértékben a lakások ára (4,9%-kal), majd Észtország (4,8%), Szlovákia (4%), Luxemburg (3,8%), Lengyelország (3,6%) és Románia (3,3%) következik a sorban. Árcsökkenést csak Máltán (mínusz 4,3%), Magyarországon (mínusz 1,1%), Írországban (mínusz 0,8%) és Belgiumban (mínusz 0,1%) regisztráltak.

2019 első negyedévéhez viszonyítva az idei első három hónapban az Európai Unióban 5,5 százalékkal, az euróövezetben pedig 5 százalékkal emelkedtek a lakásárak.

Az euróövezetben ez a legjelentősebb növekedés 2007 második negyedéve óta.

Éves összevetésben Luxemburgban ugrottak meg a legnagyobb mértékben az árak, 14 százalékkal, aztán Szlovákia következik 13,1 százalékkal, majd Észtország 11,5 százalékkal, Lengyelország (11,3 százalékkal), Portugália (10,3 százalékkal), Horvátország és Lettország (mindkettő 9,1% százalékkal) és Románia (8,1% százalékkal). Csak egy tagállamban csökkentek az árak: Magyarországon 1,2 százalékkal. (Agerpres)

Fél év alatt közel ötmillió segélyhívás

A Különleges Távközlési Szolgálat (STS) adatai szerint 4.896.707 hívás futott be az év első hat hónapjában a 112-es egységes segélyhívó számra, 14,33 százalékkal kevesebb, mint az elmúlt év ugyanezen időszakában.

Az STS szerdai tájékoztatása értelmében idén felelősebb magatartást tanúsítottak az állampolgárok, ugyanis 2019 első félévéhez viszonyítva az idei első hat hónapban 18,31 százalékkal kevesebb olyan hívást jegyeztek, amely nem igényelt tényleges beavatkozást.

A január és június közötti időszakban jegyzett 4.896.707 hívás közül 2.669.464 (54,52%) esetben valóban indokolt volt a riasztás, 2.227.243 (45,48%) pedig nem minősült sürgősségi esetnek.

Az STS kiemeli, örvendetes, hogy a járványhelyzet ellenére is

csökkent az indokolatlan hívások száma, ez ugyanis azt bizonyítja, hogy az emberek megértették az egységes segélyhívó szám felelős igénybevételek fontosságát.

A legfelelősebben a bukarestiek viselkedtek – állítja az STS –, a fővárosból és Ilfov megyéből befutott hívások 64,89 százalékát ugyanis valós sürgősségi helyzet miatt kezdeményezték. Vannak azonban olyan megyék is, amelyekben igen magas volt a téves riasztások aránya: Gorj megyében 65,90, Hargita megyében 64,21, Maros megyében pedig 61,49 százalékos.

A hívások nagy részét a mentőszolgálatokhoz (54,03%, 1.770.037), a rendőrséghez (23,29%, 762.853 hívás), illetve a katasztrófavédelemhez és a rohammentőkhöz (17,70%, 579.682 hívás) továbbították.

Az STS szerint ugyanakkor a diszpécserok 70.338 olyan hívást fogad-

tak, amelyek révén az állampolgárok jelezték, hogy a koronavírus tüneteit észlelték magukon, vagy hogy gócpontnak minősülő térségekből tértek haza, vagy kapcsolatba kerültek igazolt koronavírusos fertőzöttekkel, vagy a hatóságok által elrendelt intézkedések megszegését jelentették. Sokan azonban a koronavírussal kapcsolatos információszerezésre használták a 112-t, anélkül hogy sürgős segítségre lett volna szükségük – teszi hozzá az STS, amely ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy a 0800.800.358-as zöldszámot kizárólag a koronavírussal kapcsolatos tájékoztatásra hozták létre.

A március végén elfogadott törvény értelmében a 112-es segélyhívó szám visszaélészerű használatáért ezer és kétezer lej közötti, a hamis riasztásokért pedig kétezer és négyezer lej közötti összegű bírság szabható ki. (Agerpres)

Megszüntette a nyomozást a főügyészség Vergil Chițac liberális szenátor ügyében

Megszüntették az ügyészek a nyomozást Vergil Chițac nemzeti liberális párti (PNL) szenátor ügyében, aki ellen a betegségek leküzdésének megghiúsítása gyanúja miatt indult eljárás.

A főügyészség keddi közleménye szerint a nyomozás során gyűjtött bizonyítékok azt támasztják alá, hogy a törvényhozó nem vétett a COVID-19 megelőzését célzó szabályok ellen, ugyanis amint jelentkeztek nála a betegség tünetei, értesítette erről az illetékes hatóságokat, és alávetette magát minden eljárásnak. A koronavírussal kapcsolatos jogszabályokba foglalt tudományos kutatásokra hivatkozva – amelyek szerint a betegség tünetei a megfertőződéstől számított 14 napon belül jelentkeznek – az ügyészek azt is leszögezik, kizárt, hogy február 17-e és 19-e közötti brü-

szeli tartózkodásakor fertőzött lett volna a szenátor, ugyanis csak 19 nap elmúltával, március 9-én jelentkeztek nála a betegség tünetei.

Február 19-én ugyanakkor még nem volt érvényben olyan döntés, amely a koronavírus-járvány által indokolt bármiféle kötelezettséget rótt volna az uniós tagországokból Romániára érkezőkre – érvelnek az ügyészek. Közleményükben rámutatnak még, a közegészségügyi igazgatóság által végzett járványügyi vizsgálat során nem sikerült megállapítani, hogy hol fertőződött meg a törvényhozó, így nem róható fel neki, hogy akár szándékosan, akár gondatlanságból vétett volna a betegség terjedését fékezni hivatott intézkedések ellen.

A legfőbb ügyészség március 16-án jelentette be, hogy a betegségek leküzdésének megghiúsítása miatt hivatalból in rem vizsgálatot indított

Vergil Chițac ügyében annak megállapítására, hogy a szenátor megtett-e minden óvintézkedést a vírus terjedésének megakadályozására.

Vergil Chițac február 17-19-én részt vett egy brüsszeli NATO-ülésen, március 6-án pedig a NATO főtitkársága közleményt adott ki, amelyben tájékoztatta az ülésen részt vevőket, hogy a francia küldöttség egyik tagját COVID-19-cel diagnosztizáltak.

A szenátor március 9-én jelen volt a Nemzeti Liberális Párt országos politikai bizottságának ülésén, amelyen körülbelül 100 párttársa vett részt, köztük Ludovic Orban kormányfő. Chițac akkor azt mondta, március 9-én értesült a NATO által kiadott figyelmeztetésről, és még aznap orvoshoz fordult, aki azt mondta neki, hogy ha nincsenek tünetei, nincs ok az aggodalomra. (Agerpres)

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MUNKÁLATKÖVETÉSI SZOLGÁLAT

HIRDETÉS

A MAROS MEGYEI TANÁCS értesíti az érdekelteket, hogy környezetvédelmi engedélyre nyújtott be kérvényt a „Híd javítása a 153C jelzésű megyei úton (Görgényszentimre)” projektre, amelyet Maros megyében, Görgényszentimre község területén, a 153C (DN15) - Görgényoroszfalu - Görgényszentimre - Libánfalva - Hargita megye határa közötti megyei úton javasol kivitelezésre.

A javasolt projektre vonatkozó információk tanulmányozhatók a Maros Megyei Környezetvédelmi Ügynökség weboldalán: <http://apmms.anpm.ro>, valamint a Maros Megyei Tanács Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám alatti székhelyén.

Az érdekeltek a megjegyzéseiket/óvásaikat postai küldeményként nyújthatják be a Környezetvédelmi Ügynökség Marosvásárhely, Hídvég utca 10. sz. alatti székhelyére, illetve elektronikus úton az office@apmms.anpm.ro e-mail-címre, vagy a 265/314985 faxszámra küldhetik el.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Dancu
ALELNÖK

MINŐSÉGI GRÁNIT SÍREMLÉKEK
MÁR 5 590 RON-TÓL!

AZ AJÁNLAT 2020 JÚLIUS 31-IG
ÉRVÉNYES!

transGranit
Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁDŰ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

Hirdetőink figyelmébe!

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetéseket feladhatnak a szerkesztőségben és a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!
NÉPÚJSÁG
Kényelmesen megteheti online is.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9-14 óra között.

Júliusi AJÁNLATUNK

DORA OPTICS RO

15-40% KEDVEZMÉNY A SZEMÜVEGLENCSEKRE

*részletek az optikákban

- **MAROSVÁSÁRHELY** • Mărășești tér, 21 szám, Tel.: 0733-553.976
• 1918 Dec.1 sugárút, 126 szám, Tel: 0265 250 475, 0755 088 379
- **SZÁSZRÉGEN** • Szabadság sugárút 12/2 szám, Tel: 0265-512.095, 0733-553.971
• Cardinal Al. Todea utca 25/A szám, Tel: 0728-908.856
- **NYÁRÁDSZEREDA** • Tüzoltó utca, 1 szám, Tel: 0265-576 514, 0733-553.973
- **MAROSLUDAS** • 1918. December 1 sugárút, 7 szám, Tel: 0735-786.853
- **DICSŐSZENTMÁRTON** • Győzelem utca 21 szám, Tel: 0736-386.353

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A **KOVÁCS PÉKSÉG NŐI** és **FÉRFI MUNKAERŐT** alkalmaz a marosszentgyörgyi péküzembe. Tapasztalat nem szükséges. Ajánlatunk: vonzó bérezés, 8 órás munkaidő, ételjegyek, utazási költségek megtérítése. Jelentkezni a 0744-403-114-es telefonszámon. (64875-I)

HÍRADÓ
LIVE 16:00
LIVE 19:00

**TÁJÉKOZÓDJON HITELES FORRÁSBÓL!
AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ HÍRMŰSORÁBÓL!**

Tárgu Mureș 88,10 | Sovata 102,10
Marosvásárhely 88,10 | Szovata 102,10

r · a · d · i · o

Reghin 94,7,10 | Sighisoara 104,3,10
Săszrégen 94,7,10 | Segesvár 104,3,10

**A hirdetési rovatban
megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

ELADOK Székelybósbán, szép helyen egy 2.700 m²-es telket, papírok napirenden, 9 euró/m². Tel. 0745-787-995. (7995-I)

ELADÓ kemény tűzifa. Tel. 0744-101-614. (sz-I)

ELADÓ kemény tűzifa házhoz szállítva. Tel. 0745-793-465, 0748-759-157. (8018)

BÚZÁT vásárolunk. Tel.: 0722-396-707. (sz-I)

LAKÁS

KIADÓK szobák Tusnádfürdőn 80 lejtől. Tel: 0757-381-991. Tusnadfurdo.ro. (mp-I)

UDVAROS házat vásárolok Vásárhelyen vagy környékén, lakás 100 m² körül + 300-400 m²-es udvar. Tel. 0741-941-953. (sz-I)

SZOBA kiadó Marosszentgyörgyön. Tel. 0787-391-871. (8015-I)

MINDENFÉLE

MUNKÁLATOKAT végzünk: készítenk háztetőt cserépből vagy lemezből, kisebb javításokat stb. Tel. 0745-680-818. (7947-I)

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést bármilyen cseréppel, cserépforgatást, kültéri és beltéri építkezést vállalok. Tel. 0758-737-660. (7953)

RONCSPROGRAMBA illő autót vásárolok. Az elszállítását és forgalomból való törlését vállalom. Tel. 0748-882-828. (8003-I)

VÁLLALUNK tetőfedést, cserépforgatást, bármilyen kisebb javítást, festést, vakolást, szigetelést, ács munkát. Saját anyagunkkal dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0752-828-789, 0790-081-572. (7469)

MEGEMLÉKEZÉS

Itthagytál mindent, amiért küzdöttél, elváltál azoktól, akiket szerettél. Fájó szívvel emlékezünk 2019. július 7-ére, amikor búcsú nélkül eltávozott szerettei köréből **GLIGOR LAJOS**, a szeretett gyermek, jó testvér, nagybácsi, unokatestvér, keresztapa, rokon, szomszéd, az **IMATEX** volt dolgozója. Emlékét őrzi a gyászoló család. (8007-I)

ELHALÁLOZÁS

Virágot viszünk egy néma sírra, de ezzel Őt már nem hozhatjuk vissza.

Tudjuk, hogy nem jön, de olyan jó várni, hazudni a szívnek, hogy ne tudjon fájni.

Míg köztünk voltál, mi nagyon szerettünk, hiányzol nekünk, soha nem feledünk.

Összetört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

GÁLFI GÉZA

rövid betegség után, életének 64. évében hazatért Megváltó Urához. Virrasztása július 8-án 18-20 óra között a nyárádszeredai ravatalozóban, temetése július 9-én 14 órakor lesz a nyárádmagyarósi Tökés-temetőben. Nyugalma legyen csendes! Áldott, szép emlékét szívünkben őrizzük örökké.

A gyászoló család. (8008-I)

Megöbbsenve vettem tudomást gróf **BETHLEN ANIKÓ**

haláláról. Gyermekkorom szép emlékeihez tartozol. Mindig csodáltam az életkedvedet, az optimizmusodat, a harcot a természetért és a rászorultakért. Köszönöm a barátságodat. Amíg élek, szeretettel gondolok RÁD. Nyugodj békében!

Neumann Ildikó
Németországból. (sz-I)

„*En most elindulok azon az úton, amelyen minden földi ember elmegy.*” (Ézs.)

Megrendült lélekkel és végtelen szomorúsággal tudatjuk, hogy a drága édesanya, testvér, nagynéni, jó szomszéd, az Arta mozi volt alkalmazottja,

MATEI MARIA

91 éves korában hosszú szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtő Atyjának. Temetése július 10-én, pénteken 13 órakor lesz a református sírkertben. Mély fájdalommal veszünk búcsút tőle.

Megtört szívű lánya,
unokahúgai, az ismerősök
és szomszédok.

*

Köszönjük Kis Magdi szomszédasszonynak önfeláldozó segítségét. Köszönet az Amicus otthon személyzetének a gondos ápolásért. Külön köszönet Kardos Csaba igazgató úrnak rendkívüli jóindulatáért és segítőkészségért.

Gyászoló leánya. (8021-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNTÁS

Szomorú szívvel búcsúzom dr. **VERTÁN MAGDÁTÓL**, hajdani egyetemünk első évfolyamán végzett, szeretett, felejthetetlen barátunktól. A néhány, még élő kollégánk és a magam nevében. Dr. Nagy Attila. (sz-I)

Poartă masca pentru că îți poate salva viața.

Ai grijă să:

Îți speli/dezinfectezi
măinile înainte
să atingi masca.

Verifici ca masca
să nu fie ruptă
sau găurită.

Pui partea colorată
a măștii în exterior.

Identifici latura cu fir
metalic a măștii și să o
pliezi pe forma nasului.

Fixezi masca cu ajutorul
firelor elastice trecute
prin spatele urechilor.

Poziționezi masca astfel
încât să acopere atât
nasul, cât și gura.

Îndepărtezi masca
întotdeauna trăgând de
elasticele din spatele
urechilor.

Ții masca folosită la
distanță de tine și de
suprafețe.

Arunci întotdeauna masca
la un coș de gunoi,
preferabil cu capac.

Speli măinile sau
să le dezinfectezi după
ce ai aruncat masca.

Ai grijă să NU:

Folosești o mască
ruptă sau umeză.

Acoperi cu masca doar
gura sau doar nasul.

Rămână spațiu între
mască și față.

Atingi masca cu mâinile
în timpul folosirii.

Porți o mască care
nu stă fixă pe față.

Atingi partea din față
a măștii.

Înlătură masca atunci când
stai de vorbă cu cineva.

Porți masca
sub bărbie.

Lași masca folosită de tine
la îndemâna altcuiva.

Refolosești măștile
de unică folosință.

POARTĂ MASCĂ. ARATĂ CA ÎȚI PASĂ.

Viselj maszkot, mert megmentheti az életed!

Vigyázz arra, hogy:

- mossál kezet/fertőtlenítsd, mielőtt a maszkot megérintenéd.
- ellenőrizd, hogy a maszk ne legyen szakadt vagy lyukas.
- a maszk színes oldala legyen kívül.
- a maszk fémzárral áthúzott részét igazítsd az orrodhoz.
- a maszkot a gumifüffel rögzítsd a füledre.
- úgy helyezd fel a maszkot, hogy takarja mind az orrod, mind a szád.
- a maszkot úgy távolítsd el, hogy a gumit leemeled a füledről.
- a használt maszkot tartsd távol magadtól és más felületektől.
- a maszkot mindig lehetőleg fedeles szemeteskosárba dobd.
- miután eldobtad, mossál kezet vagy fertőtlenítsd.

Vigyázz arra, hogy NE:

- használj szakadt vagy nedves maszkot.
- csupán a szájadat vagy az orrod takard el.
- maradjon rés a maszk és az arcod között.
- érintsd meg kézzel használat közben a maszkot.
- viselj olyan maszkot, amely nem áll fixen az arcodon.
- érintsd meg a maszk belső felét.
- távolítsd el a maszkot, amikor beszélsz valakivel.
- hordd a maszkot az állad alatt.
- kerüljön az általad használt maszk más keze ügyébe.
- használd újra az egyszer használatos maszkot.

Viselj maszkot, mutasd meg, hogy felelőségteljes ember vagy!

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

*A sorokon látható termékek csak azemlékért jellegűek.

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

INDOUL ÎN NÉPÚJSĂGILN
Maros megye legnépszerűbb napilapján!

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómósó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060